

KULTUREEL

FRONT

7

REDAKTIONEEL

Hier is dan nummer 7 van het blad van het Kultureel Front. Daar waar het dubbel nummer 5-6 praktisch uitsluitend de teksten bevatte van de eerste studiedagen van het Kultureel Front, november 1975, krijgt dit nummer 7 weer een gevarieerdere inhoud, die we in vijf hoofdstukken kunnen onderbrengen.

1. Het Kultureel Front bereidt reeds zijn volgende studiedagen voor, die doorgaan op 22 en 23 mei in Posjet in Tilburg. Op de vorige studiedagen werd veelvuldig gesproken over de band die de strijdkultuur met de klassenstrijd moet tot stand brengen; tijdens deze studiedagen willen wij nagaan hoe deze band in de praktijk van de verschillende groepen tot stand komt. Verschillende groepen hebben hierover vanuit hun eigen ervaring diskussiemateriaal binnengeleverd. Wij publiceren hier de inleiding tot de diskussieteksten.
2. Na de grote manifestatie te Utrecht "Voor de uitbreiding van de Strijdkultuur", maakt het Kultureel Front het bilan op en gaat de perspectieven na. Hierover vindt u in dit nummer twee teksten: een bilan van de manifestatie zelf en een tekst over de taken die de steunkomitees zich in de komende periode stellen.
3. Ondertussen gaat overal de strijd voort: Posjet hield een zeer geslaagde "Redt Posjet"-manifestatie. het RITCS (Rijksinstituut voor Toneel en Cultuurspreiding) ging voor de zesde maal in staking en de Studio Herman Teirlinck (de toneelschool in Antwerpen) bond voor het eerst de strijd aan tegen de autoritaire structuren in de school. Tenslotte vindt u in dit hoofdstuk "Strijdfrent" nog een oproep tot solidariteit met de strijd tegen politieke censuur van de West-Berlijnse groep 'Rote Grütze'.
4. De strijdkultuur blijft zich uitbreiden: in dit hoofdstuk kunt u kennismaken -met reeds langer bestaande groepen: het 'Teatro Popular Chileno' en de Belgische groep 'De Barst'.
-met nieuw gestarte initiatieven: de Stichting Leon Le-soil-strijdkultuur, afdeling Leuven en de Werkgroep Strijdkultuur, eveneens uit Leuven.
5. Het laatste hoofdstuk zouden we de titel "subsidieperikelen" kunnen meegeven.

De Redactie.

De Vlharding

Alle foto's in dit nummer illustreren de manifestatie van 31 januari te Utrecht "voor uitbreiding van de strijdkultuur".

I. DE VOLGENDE STUDIEDAGEN VAN HET KULTUREEL FRONT

inleiding op de diskussieteksten

Als we nu, een half jaar later bijna, proberen de studiedagen van november 1975 op hun waarde te schatten, dan kunnen we in ieder geval één ding vaststellen: zij hebben de discussie over het "strijdkarakter" van de cultuur zoals wij die produceren en verspreiden, versneld en verhevigd. Immers, achter de term "strijdkultuur", die intussen is opgekomen, gaan in feite de belangrijkste inzichten én de belangrijkste vragen schuil. waarmee het vorige studieweekend eindigde.

Men was het eens over de noodzaak van een verbinding met de arbeidersklasse, om de culturele sektor überhaupt een plaats in de klassenstrijd te laten innemen, maar juist het ontstaan en groeien van dit inzicht in de afgelopen jaren riep een groot aantal vragen in het leven. Op politiek-organisatorisch terrein: met welk deel van de arbeidersklasse is er wat voor verbinding nodig en mogelijk? Wat voor relaties moeten er onderhouden worden met de politieke organisaties van de arbeidersklasse? Moeten deze organisaties een politieke en daarmee ook artistieke controle uitoefenen op de culturele productie? Op welke politieke gebeurtenissen en trends moet er gereageerd worden?

Op artistiek gebied: Moet de politieke cultuur haar materiaal zoeken in -door het systeem verdrongen- maar nog terug te vinden culturele uitingsvormen van de arbeidersklasse? Moeten de kapitalistische cultuurvormen persiflerend gebruikt worden om bij te dragen aan de vorming van een anti-kapitalistisch bewustzijn? Of moet er een volledig nieuwe revolutionaire techniek ontwikkeld worden om de kapitalistische ideologie te doorbreken?

In de praktijk van de culturele productie worden deze organisatorische en artistieke vragen door de producenten met elkaar verbonden. De producenten zijn in de eerste plaats de mensen die zich tot doel stellen culturele produkten af te leveren, maar we moeten het begrip ruimer opvatten. Ter herinnering een citaat van Tony Van den Heurck: "...wij moeten zoeken naar een organische band met de arbeidersklasse, ondermeer omdat een ontvoogde cultuur, een cultuur die niet gedomineerd wordt door een klasse, maar die een universele cultuur is, tegelijkertijd met de afschaffing van het kapitalisme, de deelachtigheid van de hele bevolking aan die cultuur veronderstelt. Dat betekent dat komaf gemaakt moet worden met het traditionele onderscheid tussen cultuur-producenten en -konsumenten."

In de poging dat onderscheid op te heffen ligt de principiële mogelijkheid de artistieke vraag met de organisatorische te verbinden, doordat publiek en artiest zich met elkaar verbinden om te komen tot een produkt dat op zijn beurt een "organiserende" functie moet hebben in het totaal van de klassenstrijd.

Het doel van de komende studiedagen nu is van elkaar de praktijk te begrijpen waarin de leden de artistieke vragen met de organisatorische verbinden tegen de achtergrond van de functie die het "praktisch produkt" voor de klassenstrijd kan hebben.

In de voorbereidende teksten -o.m. van de Internationale Nieuwe Scène, Werk in uitvoering en Amsterdams Stadsjournaal- komt impliciet en expliciet een aantal elementen aan de orde die voor ons doel fundamenteel zijn.

Alle drie de groepen schrijven over de functie die zij hebben in het geheel van de klassenstrijd: solidariserend, verhelderend, discussie oproepend enz. Dit lijkt ons in ieder geval iets dat in de vóórdiskussie bij de groepen exakt geformuleerd zou kunnen worden: de konkrete functie die men beoogt (1). Alle drie de stukken benadrukken ook de vorm van hun produkten, of liever de behoefte het eigen medium zo adequaat mogelijk te gebruiken. Hierbij speelt een belangrijke rol de verhouding tussen wat het publiek gewend is en de doorbreking daarvan. Het Stadsjournaal wijst op dit punt met nadruk in de laatste alinea van zijn stuk.

Ook ons lijkt het belangrijk te onderzoeken hoe de groepen konkreet komen tot de juiste keuze van vorm en inhoud m.b.t. het doel van een productie of een deel ervan (2): welke produktieve rol speelt het publiek - of zijn vertegenwoordigers - daarin precies en wat voor criteria worden er door de groep gehanteerd om tot het gewenste artistieke gehalte te komen.

Een derde punt waar alle drie de groepen op ingaan is de verhouding met organisaties die in de klassenstrijd actief zijn, waaronder politieke organisaties van de arbeidersklasse. Over het algemeen streeft men een vorm van samenwerking na met actie- en buurtkomitees, met jeugdclubs, vakbondsgroepen e.d. In hoeverre worden en kunnen die groepen worden beschouwd als een representatief deel van de arbeidersklasse, zodat deze kontakten een zekere garantie geven voor de over het algemeen nagestreefde verhoging van het bewustzijnsniveau van die klasse (3).

Hiermee samen hangt onze verhouding tot de politieke partijen of de politieke partijen in voorbereiding ter organisatie van de arbeidersklasse. Deze kan bepaald worden door persoonlijke lidmaatschappen, door wederzijdse sympathieën, door samenwerkingsverbanden enz. De vraag is welke plaats de groepen geven aan dergelijke organisaties in het productieproces (4).

Op het vorige studieweekend heeft Marianne van Kerkhoven gepleit voor een politiek-organisatorische band met de voorhoede van de arbeidersklasse, waarbij overigens onder die voorhoede allen moeten worden be-

grepen die "een permanente strijdactiviteit ontwikkelen en zich hiervoor organiseren in syndikale, politieke, kulturele enz. organisaties ... omdat de strijdkultuur van deze voorhoede de antikapitalistische en zelfs de revolutionaire ideeën moet overnemen en weergeven". In het verhaal over de Nederlandse situatie werd i.v.m. de tegenstelling tussen het politiek-juridische strijdvlak en het ideologische opgemerkt dat "de politiek-juridische organisaties een totaal strategie moeten ontwikkelen en volgen, terwijl de ideologische organisaties zoals de onze, alleen of vooral de ontwikkelingen van het bewustzijn tot werkterrein hebben".

Hoe geven de leden van het Kultureel Front hun verhouding met dit soort organisaties vorm om tot juiste politieke stellingname te kunnen komen? (5)

We kunnen niet stellen dat in de drie voorbereidende teksten het thema strijdkultuur omvattend en uitputtend behandeld is. Wel echter zijn er enkele belangrijke punten steeds opnieuw aan de orde gekomen. In de nu volgende diskussieronde zullen er bij de groepen zeker nog meer elementen boven tafel komen die van belang zijn voor de verheldering van het begrip strijdkultuur. Die verheldering moet er komen omdat, terwijl het strijdkarakter ons in feite verbindt, wij niet van elkaar weten welke wapens op welke manier gebruikt worden.

Wanneer dat wel duidelijk wordt zullen we werkelijk van elkaar kunnen leren en vooral op een aantal punten konkreter samen kunnen werken.

De Studiekommissie.

het publiek.

II. DE MANIFESTATIE "VOOR UITBREIDING VAN DE STRIJDKULTUUR" 31 JANUARI TE UTRECHT — BILAN EN PERSPEKTIEVEN

op de toppen van de tenen maar met de vuisten vooruit

Enkele impressies en bedenkingen bij de internationale Manifestatie "Voor uitbreiding van Strijdkultuur" op 31 januari 1976 in Utrecht.

Strijdkultuur is geen spontane uitbarsting. Het is het geduldig werken aan een kultureel vlechtwerk doorheen de historische strijd van de arbeidersklasse. Daarnaast is de beoordeling van de strijdkultuur een nieuwe taak, een strijdtak, nu de strijdkultuur in Nederland en België geen incident meer is, maar een voortdurende bezigheid en de bekommernis van vele tientallen producenten, honderden politiek bewuste steuners en duizenden solidaire simpatizanten, zowel uit de arbeidersklasse als uit de groep van intellectuele loonafhankelijke, zowel bij werkende jongeren als bij scholieren en studenten.

Deze twee aspecten van de strijdkulturbeweging springen regelrecht naar voren tijdens en na de Utrechtse Manifestatie.

Ongeveer 8 à 9000 aanwezigen hebben de groei en de groeistuipen van de strijdkultuur kunnen meemaken. We kunnen rustig stellen dat de drie gestelde objectieven bereikt zijn. Ten eerste: de drie bedreigde groepen (GLTwee, Proloog en de Nieuwe Komedie) en de nieuwe ontluikende groepen hebben hun aanhang bewezen en eveneens hun plek aangetoond binnen de beweging. De overheid zal niet zomaar willekeurig kunnen te werk gaan bij beknotting en bezuiniging. Ten tweede: de strijdkultuur manifesteerde zich als een brede, zich ontwikkelende stroming binnen de cultuur als geheel. De potentie tot uitbreiding op alle gebied, zowel inhoudelijk als in vorm werden aangetoond. Ten derde: de steunkomitees waren niet alleen kwantitatief sterker dan vorige jaren, maar aan hun werk werden kwalitatief hogere eisen

gesteld (strijdkultuurdiskussie, bredere leuzen, moeilijker mobilisatietaak wegens de dubbelzinnige houding van de minister, enz.)

POLITIEKE OVERWINNING OF INKAPSELING?

De drie bedreigde groepen en de nieuwe groepen moeten echter niet veronderstellen dat een glasheldere oplossing te voorschijn zal komen na deze manifestatie. De strijd gaat verder. Op alle vlakken, zowel in de actie, de mobilisatie, de informatie, als binnen de overlegstructuren met de burgerlijke staat zoals de Raad voor de Kunst of de kontakten met ministerie en lokale overheden. Een taai gevecht. De overheid heeft zijn zwakte en zijn kracht eveneens bewezen. Het verlenen van subsidie voor deze manifestatie en de aanwezigheid van Van Doorn zijn daar de uitdrukking van. Hun bedoeling was: inpakken. Onze visie is: er was wat in te pakken. De vraag blijft: werd er ingepakt?

Ons antwoord is: nee - tegen alle schijn in.

Nee, - omdat - wie erbij was kan het getuigen - de houding van het publiek t.o.v. Van Doorn waardig was, maar krachtig: geen absurd boegeroep of onderbreking van zijn speech maar een duidelijke kritiek en een afwijzing van zijn dubbelzinnige politieke houding ("ik ben het op vele punten eens en op vele punten oneens!")

Nee, - omdat een niet in te pakken ordewoord overduidelijk in praktijk werd gebracht: steun aan de arbeidersstrijd, wat in alle optredens het leidmotief was, wat in talrijke solidariteitsverklaringen naar voren kwam.

Nee, - omdat het toekennen van subsidies, al verkopen de subsidiegevers het als een handige truuk en worden burgerlijke recensenten hierdoor makkelijk bedot, zeker in deze tijd van bezuinigingen, ook in eigen overheidskringen moet verantwoord worden: er wordt erkend dat de internationale strijdkultuur een, zij het lastig, maar onontkoombaar verschijnsel is. De overheid gooit niet willekeurig met geld, zeker niet op dit ogenblik. Geen enkele subsidie wordt "geschonken", ze wordt afgedwongen, ongeacht het electoraal spektakel dat er wordt omheen gehangen, ongeacht de politieke munt die men in ruil voor de harde munt zou willen ontvangen.

Nee, - omdat strijdkultuur niet in te pakken is, wanneer zij strijdkultuur wil zijn. In de burgerlijke kunst zijn alle experimenten op kortere of langere termijn inderdaad ingepakt en gecastreerd omdat zij contesteerden of experimenteerden buiten de klassenstrijd om. Al die vormen van kunst werden inderdaad geïntegreerd (abstrakte, kubistische, absurdistische, enz.), ondanks het feit dat de burgerij er ooit schande om riep. Zij beperkten zich tot een contestatie binnen de burgerlijke kunst, ook als zij zich op sociale motieven beriepen.

De strijdkultuur wil de arbeidersstrijd steunen, stelt zich op een anti-kapitalistisch standpunt. Zijn inkapseling zal pas mogelijk zijn als hij dit standpunt verlaat. Wanneer hij zich op een reformistisch, onduidelijk, louter sociaal bewogen standpunt zou gaan stellen, of erger nog op een fatalistisch standpunt, zou afzien van de strijd (de arbeiders worden uitgebuit; wat erg, maar er is niets aan te doen.)

Wij willen hier niet triomfantelijk doen. Deze fuik staat altijd open voor alle strijdkultuur: wanneer de arbeidersklasse nederlaag op nederlaag zou lijden, verliest de strijdkultuur een aantal van haar objectieve impulsen. Net als vele arbeiders, zullen dan ook vele producenten van strijdkultuur aan het twijfelen gaan, het historisch doel uit het oog verliezen en zich ontgoocheld terugtrekken. Op zo'n ogenblik is het de taak van de meest klassebewusten onder hen dit historisch doel te blijven omschrijven. Dat is wat gebeurde in alle momenten van neergang van de arbeidersbeweging, bv. tijdens fascistische overwinningen: kleine kernen hielden de vlam brandend (denken we bv. aan het tot stand komen van het lied de Moorsoldaten in de nazi-koncentratiekampen op de Lüneburgerheide). Zo die nederlagen niet toegebracht worden, bezit de strijdkultuur een onverwoestbare basis, die aan ieder burgerlijk experiment, hoe progressief ook, ontbreekt: de strijdende arbeidersklasse. Een basis die niet alleen onuitputtelijk zal blijven voor de inspiratie en voor de nu nog prille, maar straks bloeiende rijkdom van de strijdkultuur, maar die eveneens een fysieke verdedigingsgordel opbouwt. Strijkultuur gaat behoren tot hun belangen. En voor belangen wordt gevochten, dat is een les van de geschiedenis. De steun aan de arbeidersstrijd is zo niet alleen een idealistisch standpunt - zo begint het wel vaak - maar wordt een kwestie van levensbelang, een weldadige versmelting van intentie en praktische noodzaak, wordt zo een reële klassebewuste keuze.

Ciccio Busacca met zijn dochter Concetta

INTERNATIONALE STRIJDKULTUUR.

Op deze manifestatie - en natuurlijk en niet onterecht was dit een van haar aantrekkingskrachten - werd eveneens het veralgemeend en internationaal karakter van de strijdkultuur aangetoond. Uit Lissabon, Portugal kwam het TEATRO ADOQUE met een specifiek Portugese vorm van strijdkultuur: de revue. Gegroeid uit een traditie die tijdens 50 jaar fascisme de enige kans tot kritiek op het regime mogelijk maakte, bezit zij alle kontradikties ervan. Folklorisme en veredelde erotiek zijn de schamele lompjes waar het volksverzet zich doorheen worstelt. Deze Portugezen hebben geen subsidie, leven van de inkomsten (maandelijks inkomen per medewerker: 400 gulden!) en moeten de gewoonten van hun publiek, die na 50 jaar fascisme niet in twee jaar afgestorven zijn, gedeeltelijk te gemoet komen. Maar de folkloristisch uitgedoste boeren vertellen over de landhervorming en de landbezettingen en de halfnaakte dansende dame verzinnebeeldt met een rode vlag aan de riek het strijdende volk. Een les voor de onder tolerante maatschappelijke omstandigheden opgekweekte cultuurstrijders, die niet meteen begrepen wat ze zagen.

En de Siciliaanse vertelzanger (cantastorie) CICCIU BUSACCA met zijn dochters PINA en (verkouden) CONCETTA gaf een volkomen ongekunsteld nummer ten beste dat uitsluitend steunde op de inhoudelijke kracht, (het socialisme is mogelijk!) en die werd door iedere aanwezige begrepen, en toegejuicht.

JOSE AFONSO EN FEDERICO FANHAIs wisten tijdens twee optredens en tijdens de finale op fysieke wijze het gerechtvaardigde enthousiasme van de Portugese revolutie over te brengen. (Zij haalden ook veel geld op waarvoor het Landelijk Komitee voor Politieke Vorming en Actie van de landbouwkoöperatieve van Santa Sofia in Montemor-o-Novo een bedankbriefje toegestuurd kreeg.)

De TROUPE Z uit Parijs toonde fragmenten waarmee ze eveneens de bezette fabrieken en de wijkkomitees in het land afreizen. Stukjes die in regelrechte samenwerking met strijdkomitees zijn opgebouwd.

THEATRE GROEP 7/84 (7% van de bevolking bezit 84% van de rijkdom) uit Engeland koppelde geraffineerd Engelse toneelspeelkunst aan strijdbaar cynisme: zij treden op in pubs en arbeidersklubs en halen daar hun vitale humor vandaan. De Engelse arbeidersklasse leeft en werkt inderdaad in een tegenstrijdige situatie: enerzijds is zij de oudste en meest strijdervaren en is sterke vakbonden georganiseerde arbeidersklasse van Noord-Europa, anderzijds is zij politiek ondergeorganiseerd waardoor een kollaborerende Labourregering het zwakke Engelse kapitalisme nog steeds mee in leven kan houden. 7/84 weerspiegelt dit sarkastisch fatalisme maar voegt er haar eigen onverwoestbare vertrouwen in de uiteindelijke overwinning aan toe: Never, never, never!

DE INTERNATIONALE NIEUWE SCENE, HET TROJAANSE PAARD, en VUILE MONG EN ZIJN VIEZE GASTEN zijn de meer ervaren Belgische kameraden met eigen kwaliteiten. INS: politieke satire met een soort Italiaans- (Dario Fo) Vlaamse vrolijkheid maar ook met teatervakmanschap. HTP: pamfletaire duidelijkheid over Angola (voor Poder Popular, voor een radenbeweging, voor zelfgeorganiseerde volkmacht), Vuile Mong met het kleurrijkste, anti-kapitalistische volks circus - beat, pop, smartlap met een socialistische angel.

verwezenlijkt. Samen met het SOCIALISTISCH KUNSTENAARSKOLLEKTIEF uit Hasselt, die aan nieuw werk bezig zijn waar de rol van de beeldende kunstenaar in de strijd voor het socialisme centraal staat.

DE STEUNBEWEGING

Nogmaals, onder kapitalistische voorwaarden zonder de steunbeweging geen strijdkultuur. De wijze waarop werkelijk enkele honderden militanten (30 steunkomitee's in Nederland en België!) aan de mobilisatie voor 31 januari hebben gewerkt is een glashelder bewijs hiervan. Zij vormen een echte verdedigingsgordel. We kunnen tevens stellen dat zij de levende, actieve belichaming zijn van de maatschappelijke behoefte aan een cultuur die de maatschappelijke strijd als uitgangspunt neemt.

De taak van zowel strijdkultuur als van de leden van de komitees zal er nu uit bestaan hun wederzijdse relatie te verstevigen, duurzamer te maken, uit te breiden.

Het zal noodzakelijk zijn naar de kritiek van deze steunbeweging te luisteren. Zeker van die komitee's (Arnhem, Den Haag, Utrecht, Leuven, Delft, enz.) die een langduriger en permanenter relatie willen opbouwen. Het zal nodig zijn dat het Cultureel Front zelf hierbij hand- en spandiensten gaat leveren, zijn apparaat uitbouwt om de brug tussen strijdkultuur en arbeidersklasse, via het contact met de militanten van de steunbeweging, theoretisch en praktisch van een basis te voorzien.

Entoesiaste kinderen én grote mensen bij de poppenkast van Braun Wiersma

STRIJDENDE KRITIEK.

De belangrijkste les uit de stand van de strijdkultuur zoals die op 31 januari naar voren kwam, is dat zij haar eigen kritisch apparaat zal moeten uitwerken. De omvang van het fenomeen laat niet meer toe, wat aanvankelijk wel 'ns gebeurde, om min of meer kritiekloos te aanvaarden wat zich aandient. Kritische strijd tegen clichématigheid, tegen oppervlakkige veralgemening, tegen onnauwkeurige uitvoering, vóór subtiële analyse, vóór het leggen van verbanden tussen dagelijkse ervaringen van de arbeidersklasse en het algemeen kapitalistisch kader. Dit is een hele taak, en een permanente taak. Het moet een onderdeel worden van het dagelijkse werk van alle groepen. Tegelijk met de groei van de strijdkultuur zien we ook een beweging binnen de burgerlijke pers (Volkskrant, NRC, Haagse Post) die zich afkeert van strijdkultuur, ook wanneer sommige journalisten het voorheen steunden. Hun verwijten vatten zich globaal samen in een kritiek op wat zij noemen "de kwaliteit". Ofwel "Strijdkultuur is te kreterig", "vertekent de werkelijkheid", "de politieke opvatting zou het winnen van artistieke mogelijkheden".

Net als alle kritiek zullen we ook deze moeten au sérieux nemen. De klassenstrijd en haar cultuur mogen zich niet opsluiten in een apart domein, zij mogen niet interen, willen ze zich ontwikkelen als een algemeen maatschappelijk fenomeen.

De roep om kwaliteit, om goede uitbeelding, om politieke inhoudelijkheid t.o.v. kreten is niet verkeerd. Nochtans zullen we bij alle kritiek die er op de strijdkultuur geleverd wordt moeten op zoek gaan naar het uitgangspunt dat ze inneemt:

vertrekt de kritiek wel vanuit een solidariteit met de strijd van de onderdrukten? Strijdkultuur en zijn moeilijkheden zijn slechts vandaaruit te begrijpen en dus te bekritisieren. De kritiek zelf moet strijdend zijn.

Slechts dan kan er onderscheid gemaakt worden tussen cultuur die "beschouwt", en uiteindelijk instellectuele vrijetijdsbesteding is, een luxe, los van de maatschappelijke werkelijkheid, los van zijn publieksgroepen, en strijdkultuur die tracht mee te doen aan het dagelijkse werk voor een andere maatschappij.

Deze laatste zoekt contacten, moet die uitbouwen en onderhouden en zij wordt van bovenaf tegengewerkt, waardoor zij onderhevig wordt aan een dubbele druk. Druk die voor de konventionele gezelschappen, orkesten enz., niet bestaat: deze druk is zwaar, maar is tegelijk de inspiratiebron voor het werk. Strijd voor het eigen voortbestaan en actieve solidariteit met de arbeidersklasse en hierop voortbouwen met alle verworvenheden van de menselijke cultuur als middel, dat is strijdkultuur. Dit systematisch trachten te doen is de opgave die voor ons ligt.

Het is de opgave van de kritiek wil zij de strijdkultuur begeleiden, om deze uitgangspunten ook tot de hare te maken.

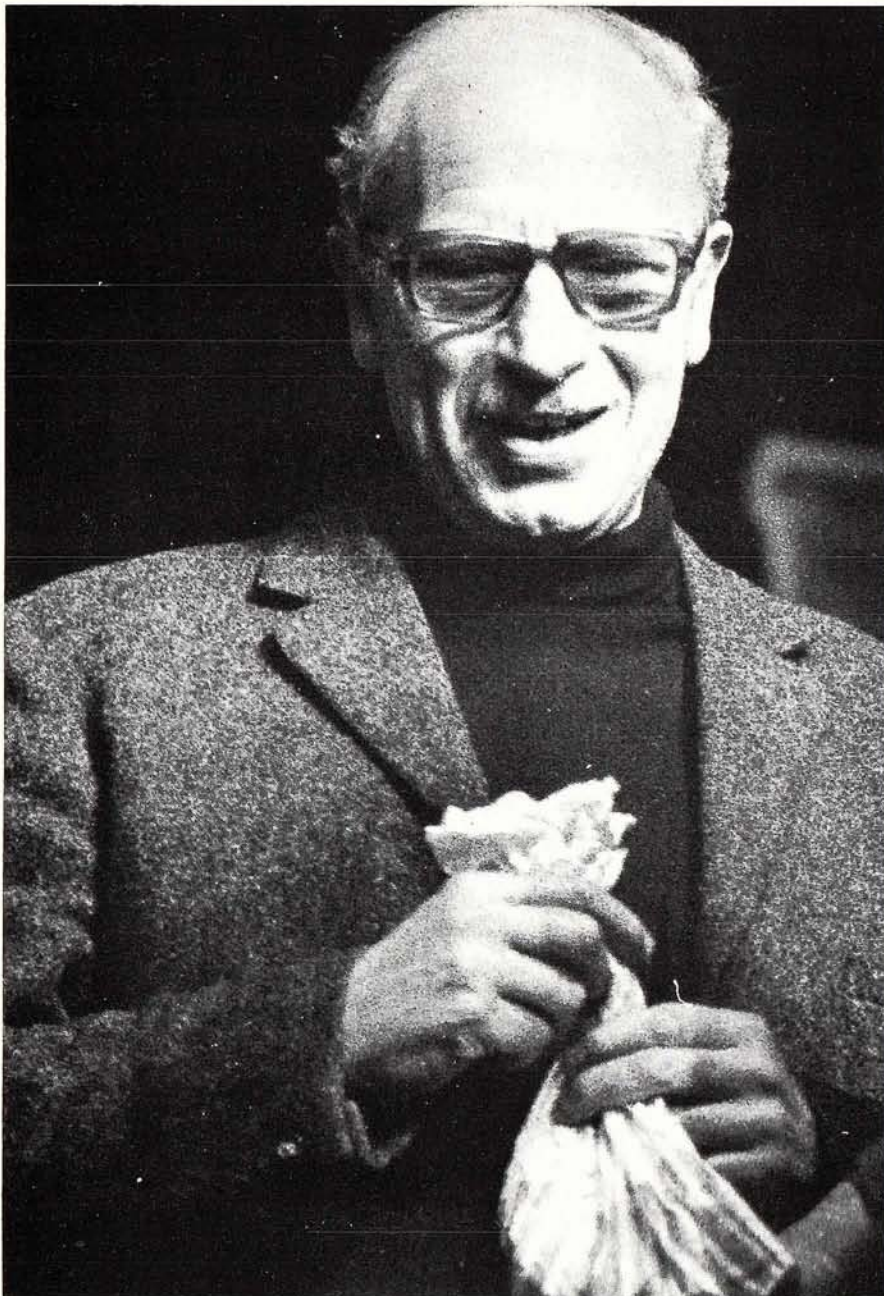
Zoniet nestelt zij zich comfortabel op het balkon, met de toneelkijker in de hand, de sherry vóór en de koffie na, en wordt haar kritiek onbruikbaar: een bezigheid van mensen die de kalssenstrijd uitsluitend uit hun kunstervaringen kennen.

De kritiek die wij onszelf moeten opleggen en de kritiek die wij van anderen moeten opeisen zal moeten vertrekken van het besef van de eigen plek in de grote maatschappelijke strijd: het zal een onvermoeibare steun op alle niveaus tegen de onderdrukking moeten geven en vandaaruit meediskussiëren over de middelen, ook over de kulturele middelen om die strijd tot een succesvol eind te brengen. En die kritiek mag, nee móét, streng en onverbiddelijk zijn, want haar fundamentele solidariteit zal ervoor zorgen dat zij altijd opbouwend blijft. Die kritiek zal de ware functie van de staat in deze maatschappij moeten leren inzien: een bewaker en handhaver van de onderdrukking in het kapitalisme. Die kritiek zal de rol van de ideologie moeten inzien: verdoezeling, ook in de mooiste en duurste verpakking, in de meest "vakmatige" of intellectuele vermomming gehuld, verdoezeling van de dagelijkse tegenstelling waardoor miljoenen mensen in hun ontplooiing geremd worden. Deze kritiek zal door het innemen van dit standpunt zelf de materiële druk die er op de strijdkultuur weegt (door de censuur, door de permanente aanval van de overheid) gaan ervaren. Uit die ervaring zal zij de normen moeten putten om de strijdkultuur te beoordelen. Die normen zullen niet minder onderbouwd, maar wel fundamenteel anders van karakter zijn dan de afstandelijk observerende normen die ze nu aanmeten. Die normen zullen ontstaan, net als de strijdkultuur zelf, uit de behoeften van de klassenstrijd. Ze zullen geput worden uit de solidariteit met die strijd. Het zal een taak zijn van de strijdkultuur om met haar kritici, vooral met de progressieve, vanuit deze overwegingen een debat aan te gaan; in dit debat niet sektair te zijn, maar het te voeren als een kulturele taak t.o.v. andersdenkenden: strijdende kritiek op de kritici ter stimulering van de strijdkultuur!

VOOR UITBREIDING!

Totdaar deze opmerkingen over de manifestatie. Veel is onbesproken gelaten, veel zal nog, tijdens studiedagen e.d. op tafel komen. De manifestatie in de Veemarkthallen was maar een momentopname, een stadium op de lange weg naar de ontplooiing: op de toppen van de tenen, met inspanning van alle krachten wordt hij afgelegd. Uitbreiding van de medestanders en medewerkers is een noodzaak. Achter de vuist van de strijdkultuur moet zich straks de hele arbeidersklasse scharen. Dat zal zij slechts doen wanneer de strijdkultuur iets te bieden heeft in de praktijk. Geen woorden maar daden, zeggen de Antwerpse dokwerkers in hun strijdlid.

Rik Hancké.
14 april 1976.

Minister Harry van Doorn in de rol van "De vrek" op de manifestatie "voor uitbreiding van de strijdkultuur".

van het steunkomiteefront

Hoe staat het met het Landelijk Komitee voor Politieke Vorming en Actie?

Het is een ervaringsfeit dat steunkomitees hun volle bloei kennen tijdens een periode van duidelijk actie, dat daarna een verminderde actiebereidheid optreedt. Dit is niet in tegenstrijd met hun politieke karakter: zij bestaan uit militanten van verschillende organisaties, zowel politieke als kulturele. Hun permanente taak ligt natuurlijk bij hun achterban. Waar vorige jaren een enigszins ontmoedigende reactie merkbaar was t.o.v. die verslapping wordt er dit jaar bewust van uitgegaan en wordt een organisatorische opvang van dit verschijnsel uitgewerkt: het heet slapen in de startblokken.

Het hierna volgende Tussentijds Werkplatform werd op 10 april '76 door het Landelijk Komitee als voorlopig uitgangspunt aangenomen, met de opmerking dat het verspreid moet worden om de discussie over strijdkultuur en over de rol van de steunkomitee's levend te houden in een periode van verminderde actie, en dat het bijgesteld zal worden zodra de behoefte zich voordoet.

We vestigen de aandacht op de laatste passage waarin op een juiste wijze beroep wordt gedaan op het Kultureel Front en zijn studiedagen.

Wie op basis van dit platform alsnog wil meewerken aan de ondersteuning van de strijdkultuur en het politiek vormingsteater kan contact opnemen met het sekretariaat van het Landelijk Komitee, Capucijnengang 6, Maastricht, tel. 043/17764.

De Redaktie.

LANDELIJK KOMITEE VOOR POLITIEKE FORMING EN AKTIE.

TUSSENTIJD'S WERKPLATFORM

26 maar 1976.

Een belangrijke fase in de strijd voor politieke vorming en actie ligt achter ons. Niet alleen de manifestaite op 31 januari maar vooral de daaraan voorafgaande mobilisatie hebben twee belangrijke resultaten gehad.

Allereerst rechtstreeks: op de plannen van Van Doorn is duidelijk (voor een seizoen) een rem gezet. Proloog kan verder werken op dezelfde voet, de Nieuwe Komedie heeft niet zijn hele eisenpakket binnengehaald maar kan zich duidelijk verder ontwikkelen en het plan van het ministerie (van 40 tot 20 medewerkers reduceren) ging niet door (ze houden het op 28,5). GLTwee heeft werkingskredieten voor 75-76 binnengehaald, zij het dat het perspectief op daarna nog duister is. Over de mogelijkheden van nieuwe groepen (Voortzetting, Werk in Uitvoering) is nog weinig te zeggen.

We willen dus geen onvoorwaardelijk hoera roepen. De strategie van de overheid is duidelijk: tijd winnen, proberen kleine nederlagen aan de strijdkultuur toe te brengen om zo op lange termijn de uitputtingstaktiek toe te passen.

Zonder de steunkomitees echter, die ondertussen al 3 jaar actief zijn, zouden het politiek vormingsteater en zijn ontwikkeling ondenkbaar zijn, zou het nu vast en zeker zijn ondergegaan in allerlei herstrukturingsmaatregelen.

Een tweede resultaat is dat de strijdkultuur zich als verschijnsel heeft kunnen bevestigen. De leuze "Voor uitbreiding van strijdkultuur" heeft een dubbele wat tegenstrijdige werking gehad: enerzijds was en is het moeilijk om de bindende kracht ervan te laten doordringen. Vele activisten stonden weigerig tegenover de term (een verschijnsel dat ook rond de term politiek vormingsteater plaatsvond 2 jaar geleden). Het was te theoretisch. Misschien zelfs sektair - sluit het geen andere kultuurmakers uit? Stoot het geen mensen af? Anderzijds zijn de gemeenschappelijke kenmerken van uiteenlopende teater-, muziek-, kabalet-, en andere groepen duidelijk aan het licht getreden. Niet alleen landelijk, ook internationaal. De band zoeken met de werkende klasse en als voornaamste tegenstander de kapitalistische maatschappijstructuur ervaren, zijn twee kenmerken die terug te vinden zijn in het werk van alle groepen die op 31 januari optraden.

Samenvattend kunnen we dus besluiten dat op het praktische vlak onmiskenbare resultaten geboekt zijn, terwijl ook duidelijk werd dat de opbouw van een steunbeweging voor Politieke Vorming en Actie zich niet gelijkmatig ontwikkelt, dat de inhoudelijke band tussen publiek en producenten een opbouw op langen termijn vraagt, permanent is. Dus...

PERMANENTE WAAKZAAMHEID:

Dit zou de omschrijving zijn van het werk van de steunkomitees en hun landelijke vergadering.

Wat houdt dit in?

Deze permanente waakzaamheid heeft een tweeledig karakter:

1. Op het vlak van de inhoud
2. Op het vlak van de actie

1. Inhoudelijk

Een steunkomitee komt tot stand uit een politieke behoefte. Organisaties en individuen voelen het politieke belang aan van het politiek vormingsteater, van politieke strijdkultuur, zien dat deze in verdrukking komt en vormen een comité om deze verdrukking af te weren. De opbouw van deze kultuurbeweging is vanzelfsprekend een voortdurend gebeuren. De totale economische en politieke situatie evolueert, de arbeidersklasse komt in strijd of de strijd zwakt af. De band met die klasse wordt verstevigd. De kulturele groepen breiden zich uit, hun werking

wordt veelzijdiger, ervarener.

De politiek bewuste mensen en hun organisaties, die aan de komitee's deelnemen moeten dus weten hoe die ontwikkeling zich afspeelt.

De strijdkultuur bouwt zich op in de praktijk: de produkten (toneelstukken + diskussies, muziekwerken, liederen, films, gedichten, enz.) komen tot stand in samenwerking met de meest bewuste elementen van de arbeidersklasse: vakbondsmilitanten, leden van (jonge)werklozen- en aktiekomitees, studenten- en soldatenorganisaties, scholierenkomitees of leerlingenraden, enz. Zij trachten hun situatie te doorgronden: waar staan wij in deze maatschappij? Tegen wie moeten we ons weren? Wat moet we bereiken? Op deze politieke vragen bestaan meerdere politieke antwoorden, wat zich uit in het bestaan van verschillende politieke partijen en organisaties.

De strijdkultuur wil deze politieke vragen ter discussie stellen vanuit het standpunt dat in het kapitalistisch maatschappijstelsel de oorsprong ligt van de sociale en politieke onderdrukking. Het wil die vragen niet op een intelektualistische manier ter discussie stellen, d.w.z. los van de werkelijkheid, maar juist in relatie met de werkelijkheid. Zij wil de maatschappelijke anti-kapitalistische discussie voeren in nauw contact met de strijdende werkende klasse. Dit betekent dat vele politieke antwoorden binnen de strijdkultuur aan bod kunnen komen, moeten komen. Dat geen discussiestandpunt kan noch mag gewerd worden. Integendeel, dat ieder standpunt moet aanwezig zijn wil de discussie, die via en dankzij de strijdkultuur veel bredere lagen van de werkende klasse kan bereiken, een alzijdig karakter krijgen. Strijd-kultuur is dus een eenheidsverschijnsel binnen de politieke en kulturele arbeidersbeweging. Ten overstaan van de heersende en bezittende klasse is er een gemeenschappelijk belang. De verwezenlijking van het socialisme is een gemeenschappelijk belang. Daarvan moet de strijdkultuur doordrongen zijn. Daarvan moeten de militanten van de steunkomitees eveneens doordrongen zijn.

Zo bouwt zich deze strijdkultuurbeweging op in samenwerking met haar publiek, de strijdende werkende klasse. Niet tegen andere kultuur want er valt veel van te leren, vele strijdkultuurproducenten komen voort uit deze andere kultuur, de burgerlijke, voort. Ook niet tegen het publiek van die kultuur: velen onder dit publiek behoren ook tot de werkende klasse. Bovendien is strijdkultuur niet tegen louter ontspanning. Dit zou van onbegrip getuigen voor de inspannende levenswijze die het kapitalisme aan de werkende klasse oplegt. Maar zij zal zeggen tegen die andere kultuur, tegen dat andere publiek: laat je niet afleiden van de werkelijkheid, kijk naar de klassenstrijd, ontspannen is goed, verdoofd worden, de klassenstrijd ontkennen is een gevaarlijke zaak. Zij vraagt aandacht voor de werkelijkheid van de klassenstrijd en gaat daardoor regelrecht tegen de verdoezeling, tegen de ideologie in. Om al deze redenen is zij duidelijk anders van karakter dan de burgerlijke, ideologische kultuur: zij heeft een strijd-karakter tegen de kapitalistische

maatschappijstructuur en voor de werkende klasse. Zij noemt zich daarom strijdkultuur.

De militanten van de steunkomitees zullen deze ontwikkelingen moeten volgen en kunnen begrijpen; ja, zelfs kunnen stimuleren door hun organisatorische en hun politieke bijdrage.

2. De aktie.

Deze heeft een veel op en neergaander karakter. De bedreiging van beknutting ligt voor de groepen voortdurend op de loer, maar komt niet steeds aan de oppervlakte. Bovendien is het meestal zo - en dat is een goeie zaak - dat de meeste komiteeleden via hun organisaties ook wel ander politiek werk te doen hebben. Internationale solidariteit met Spanje, Portugal of Chili, partij- of organisatiewerk, strijd tegen de crisis en werkeloosheid, soldatenstrijd, scholierenstrijd, enz. Dit betekent dat we de progressief en revolutionair strijdende krachten economisch moeten verdelen. Niet alle tijd kan aan de steun voor politieke vorming en aktie besteed worden.

Wel moeten we oplettend blijven, aktiebereid.

Wanneer zich geen akute, dwingende situaties voordoen zouden we de toestand van de komitees willen omschrijven als slapen in de startblokken. Nochtans kunnen sommige komitees, aldus slapend, wel organisatorisch werk doen: oplettend zijn voor aktie in hun standplaats waarbij ze strijdkultuur (via bv. plaatselijke manifestaties) kunnen betrekken. Akties in scholen, vormingscentra, wereldwinkels, aktiekomitees, enz. Ook steun aan ontlukende strijdkultuurgroepen, zowel professionele als amateuristische.

Dit werk kan slechts bekeken worden binnen de specifieke mogelijkheden die ieder komitee in zijn stad of dorp aantreft en kan onder de doelstelling van het komitee vallen.

HOE VERDER?

Het Landelijk Komitee zal dan zo werken dat deze permanente waakzaamheid zoals hierboven beschreven kan verwezenlijkt worden. Dit betekent:

a) De komitees bekijken of in hun standplaats enige vorm van permanente aktie op te zetten valt: bv. kontakt tussen strijdkultuur en plaatselijke strijd. Zo ja, ontwikkelen zij een aktiviteit waarvan ze verslag doen aan het sekretariaat die het weer doorspeelt naar de andere komitees. Zoniet, houden zij een adres van waaruit een snelle mobilisatie, indien nodig, mogelijk is.

b) het Landelijk Sekretariaat blijft onverminderd aktief. Informeert en roept zonnodig op korte termijn op.

c) De landelijke vergaderingen die nu om de 3 à 4 weken worden gehouden, blijven gehandhaafd, alleen minder frekwent.

d) de diskussie over strijdkultuur en haar ontwikkelingen kan via het Kultureel Front door alle steunkomiteeleden gevolgd worden. Dit gaat in afspraak met het KF en via het landelijk sekretariaat.

e) de karige financiële middelen blijven voor al deze aktiviteiten beschikbaar, hoewel het sekretariaat een grote zuinigheid aan de dag zal leggen. Onderhouden en bijspekken van het strijdfonds door verkoop van folders, manifestatiekrant (komt weldra uit) e.d. is geboden.

Het Landelijk Sekretariaat

Troupe Z

III. VERDER NIEUWS VAN HET STRIJDFRONT

posjet gered

Op 23 november vond in Trefsentrum Posjet in Tilburg, dat met sluiting bedreigd werd, een grootse manifestatie plaats. Onder de leuze "Redt Posjet" stroomden vele honderden bezoekers naar Posjet (in totaal 1500 man).

Het programma waaraan vele Kulturele Frontleden meewerkten was een groot succes. Het bijzondere van deze dag was, dat ook zij die anders bv. alleen maar voor een konsert of film komen nu ook met andere zaken gekonfronteerd werden als het koor Solidair bv. en groepen als Diskus, Proloog, GLTwee en de Nieuwe Komēdie. Gezien het entoesiasme dat er de hele dag volop was; een prima konfrontatie. Terwijl zich buiten steeds een grote rij vormde traden aan het eind van de middag Bots op, die speciaal van een andere voorstelling snel naar Tilburg waren gekomen en net zoals alle andere groepen een dol entoesiaste zaal ontmoetten.

Voor de kindren was er een geweldig leuke poppenkast van Bram Wiersma en zijn groep spelers. De avond eindigde met de "Veulpoeppers" uit Hilvarenbeek die een speciaal Posjet-lied hadden gemaakt.

Mede dank zij het entoesiasme van het publiek kon Posjet op een positieve opstelling van de gemeenteraad rekenen...d.w.z. in eerste instantie, in de praatfase. Toen uiteindelijk in de gemeenteraad van 2 februari de 50000 van Posjet aan de orde kwam, begonnen er zo waar toch een aantal CDA-leden tegen te strijden. Dezelfde lieden die in de affaire Proloog tekeer gegaan waren, haalden nu van alles uit de hoek om Posjet zwart te maken. Hele verhalen over handel in drugs en eenzijdige politieke programma's, beledigingen t.a.v. de katholieke kerk enz. werden opgedist.

Wethouder Driesen wist echter aardig tegen te argumenteren en de mensen van Posjet sprongen bijna van verontwaardiging van de publieke tribune. De verontwaardiging uitte zich door geluiden van ongenoegen te laten horen als er weer een andere reaktionair van leer trok. De ergste opposant ir. van Logtesteyn (CDA) werd dan ook in het volgende bulleting van Posjet als "het monster van Logtenstein" afgebeeld.

Op 8 maart werd door de gemeenteraad besloten dat de 50000 van Posjet er moesten komen. Inmiddels zijn vier stafleden in WSW verband gekomen (sociale werkvoorziening), zodat uiteindelijk ook voor het personeel de gemeente Tilburg op moet draaien.

C.R.M. wast intussen de handen in onschuld en voor Posjet staat volgend jaar dezelfde ellende te wachten. Want ook voor 1977 is er geen enkele zekerheid t.a.v. subsidiëring!!

Nieuwe Komēdie: een fragment van "de knecht"

strijdlied tot behoud van posjet

(melodie: de pastoor zijn koe)

Refrein: Redt Posjet, redt Posjet
alle mensen opgelet
redt Posjet, redt Posjet
gooi 'n gulden in de pet.

1. Subsidies worden stopgezet, stopgezet
dat is het einde van Posjet
door een links etiket

Refrein.

2. Voor Portugal en Vietnam, en Vietnam
stencilt men zich daar lam
met een links etiket

Refrein

3. Volksmuziek en ook de pop, ook de pop
treden daar geregeld op
met een links etiket

Refrein.

4. Vele films zijn er vertoond, er vertoond
maar dat wordt hier niet beloond
door een links etiket

Refrein.

5. Foto's, films en muziek, en muziek
dat is hier niet katholiek
door een links etiket

Refrein.

6. Dus mensen geeft toch steun en geld, steun en geld
anders is Posjet straks uitgeteld
door een links etiket

Refrein.

(Uitgevoerd en gemaakt door de "Vulpoepers" uit Hilvarenbeek)

het ritcs (rijksinstituut voor toneel en cultuurspreiding - brussel) zet de strijd voort

Voor de zesde keer in zijn dertienjarig bestaan heeft het RITCS (Rijksinstituut voor Toneel en Cultuurspreiding) te Brussel gestaakt.

De staking duurde drie weken. De redenen ervoor zijn van velerlei aard, maar zijn hoofdzakelijk te rangschikken onder de twee volgende punten:

1. Er wordt geen door de wet beschermd diploma afgeleverd.
2. Er haperen een hoop dingen aan de opleiding.

Waarom er aan het RITCS geen diploma toegekend wordt, is eigenlijk niet zo duidelijk. Wel is het een feit dat reeds zes jaar lang elke regering geweigerd heeft er iets aan te doen.

Wat er allemaal mankeert aan de opleiding gaat van het nooit in orde zijn van de technische apparatuur en het feit dat je niet leert wat je met die apparatuur tot stand kan brengen, tot de inhoud zelf van de cursussen en het opzet van het hele onderwijs.

De staking begon rond de eis van een diploma. Achter dit soort eis konden ook het grootste deel van de docenten zich scharen. Een diploma betekent immers rangschikking van de school in een hogere categorie en dus hoger gewaardeerde functies met hogere lonen.

Na een tijd kwamen ook interne problemen aan de oppervlakte. De vraag werd gesteld of de opleiding wel voldoende kwaliteit had voor een diploma. Er werden toen afdelingsraden opgericht die per afdeling (toneel/radio-TV/film) een analyse zouden maken van wat er nu gedoed werd;

wat daarin voldoet, wat eraan ontbreekt en hoe het er dan zou moeten uitzien.

Hierbij bleef de kritiek nog te zeer op het technisch-vakkundige dan op het ideologische vlak.

Er werd een avond ingericht met Het Trojaanse Paard en Robbe De Hert van Fugitive Cinema, die het begin werd van een grotere samenwerking met mensen uit het toneel-, radio-TV- en filmmilieus.

Vanaf dit moment is de tegenwerking van de directeur en een aantal docenten groter geworden en werd langs alle kanten de druk versterkt om de lessen te hervatten; bv. door een brief van de directeur aan de ouders, waarin gezegd werd dat de nodige stappen gedaan werden om een diploma te verkrijgen en dat verder staken een gevaar zou kunnen gaan betekenen voor het toekennen van studiebeurzen.

Dit maneuver van de directeur bereikte zijn doel en enkele dagen later werden de lessen hervat.

De afdelingsraden mochten nog enkel buiten de lesuren gehouden worden. Gewoonlijk is tegen het einde van het jaar het grootste deel van de cursussen gegeven en komt er veel tijd vrij die gebruikt kan worden om te vergaderen. Dit jaar echter moeten de lessen die verloren gingen tijdens de staking ingehaald worden! Het gevolg is dat alle weken volgestopt worden met lessen en dat er geen tijd meer overblijft om de afdelingsraden te laten vergaderen. Met de examens in het zicht zullen de stakings- en andere acties waarschijnlijk pas na de vakantie herenomen kunnen worden. Het komt erop aan deze acties vanaf nu goed voor te bereiden, want de strijd gaat voort!

studio herman teirlinck voor de eerste maal in staking

In de Studio Herman Teirlinck, de toneelschool te Antwerpen, heerste al lange tijd ontevredenheid i.v.m. het beleid gevoerd door de directeur Fons Coris. De druppel die de emmer uiteindelijk deed overlopen was de werkmethode tijdens het opzetten van de vertoning "De reuzen van het gebergte" van Pirandello, in een regie van de directeur zelf.

De direkte aanleiding tot de staking was de onbeschofte reactie van de directeur op een open brief van één van de docenten, waarin een uitnodiging stond aan de directeur om een gesprek te voeren over de grieven van de studenten. Toen elk gesprek onmogelijk bleek werd er een vergadering gehouden waarin gesteld werd, dat er dringende structuurveranderingen nodig waren waardoor de macht van de directeur drastisch kon beperkt worden. Dat dit niet zonder strijd kon gebeuren was duidelijk: de staking werd **dan ook unaniem** (min één) gestart. In een brief aan de docenten, aan de gouverneur van de provincie Antwerpen, aan de minister van Nederlandse Cultuur en aan de pers, maakten de studenten hun grieven bekend. Ondertussen probeerde de directeur de docenten op zijn

hand te krijgen door hen een brief te laten ondertekenen gericht aan de Kommissie van Toezicht, waarin de ondertekenaars verklaarden dat er op de school geen sprake is van enige vorm van wanbeheer: slechts vijf docenten ondertekenden deze brief. De studenten eisten van deze Kommissie een onderhoud om hun grieven uiteen te zetten. De kommissie wilde hier niet op ingaan "tenzij de toestand in het instituut genormaliseerd werd", met andere woorden: tenzij ze ophielden te staken. Op dit punt hebben de studenten echter nu reeds een overwinning behaald: het onderhoud is er gekomen en de staking duurt nog steeds voort! Reeds meer dan een maand dwaalt de directeur alleen door lege gebouwen. Ondertussen organiseren de studenten verder hun strijd. Zij willen o.m. een dossier samenstellen, lessen organiseren gegeven door docenten van de school of door buitenstaanders, samen met de docenten een plan ontwerpen tot herstructurering van de school, de strijd met mogelijke activiteiten naar buiten uit populariseren. Zij weigeren de lessen te hervatten tot hun eisen ingewilligd zijn. Zij kregen reeds hulp van vakbondskant nl. van de ACOD-Kulturele Aktiviteiten; verschillende beroepsgezelschappen uit Antwerpen stuurden reeds solidariteitsmoties; de KNS hield zelfs een geldomhaling. Ook het RITCS betuigde reeds zijn solidariteit.

Wij roepen dan ook alle groepen van het Kultureel Front op deze strijd te ondersteunen met moties of petitiees. Stuur ze naar:

De studenten van de Studio Herman Teirlinck
p/a Guus Van Tilborg
Schuttershofstraat 48
2000 Antwerpen.

Motie van het Kultureel Front.

Het Kultureel Front bijeengekomen in zijn mandaatsvergadering van april 1976, verklaart zich volledig solidair met de strijd van de studenten van het Hoger Instituut voor Dramatische Kunst, Studio Herman Teirlinck te Antwerpen.

Wij steunen deze strijd omdat de studenten het opnemen tegen de autoritaire structuur en de diktatoriale houding van de directeur in hun school, die een afspiegeling zijn van de autoritaire structuren die we overal in deze maatschappij terugvinden.

Wij steunen deze strijd omdat de studenten een terechte kritiek leveren op de inhoud van hun onderwijs en op de werkmethodes die daarmee gepaard gaan en omdat ze zelf deze opleiding willen gaan bepalen. Wij steunen deze strijd omdat de kritiek op dit onderwijs een deel is van de kritiek op de kapitalistische maatschappij waarin de kunstenaar geen kans tot ontplooiing van zijn creativiteit meer geboden wordt, waarin de kunstenaar kapot gemaakt wordt.

LAATSTE BERICHTEN

Op 10 mei hebben de studenten de lessen hervat. Het verloop van de activiteiten zal in volgend nummer uitgebreid besproken worden.

politieke censuur in west-duitsland: boycot van de "rote grütze" in west-berlijn

De ROTE GRUTZE (letterlijk "Rode Gruttenpap") is een kinderteatergroep, die met het stuk "DARÜBER SPRICHT MAN NICHT", een spel tot seksuele voorlichting voor kinderen en andere mensen, sedert april '73 een groot succes behaalt, niet alleen in West-Berlijn, waar het opgenomen werd in het programma van de Berlijnse kultuursenaat voor scholieren en kinderen vanaf 5 jaar, maar ook in West-Europa, waar het stuk vertaald werd en op verschillende festivals het progressieve Duitse kinderteater vertegenwoordigde.

Sedert 9 maart '76 wordt in enkele wijken van West-Berlijn door de distriktraadsleden, (die dus onder de bevoegdheid van de Berlijnse Senaat staan) een in enquête gekampeerde politieke censuur uitgeoefend, om leraren en onderwijzers te intimideren, die de ROTE GRUTZE willen uitnodigen of uitgenodigd hebben. Als men de huidige situatie in West-Duitsland i.v.m. de Berugsverbote kent, begrijpt men dat deze tip aan alle scholen neerkomt een voorstellingsverbod van de ROTE GRUTZE.

Steunt daarom de ROTE GRUTZE en protesteert tegen deze pogingen, die bovendien van een SPD-lid komen, tot intimidatie van de organisatoren en het publiek van deze sedert jaren op pedagogisch gebied als waardevol erkende teatergroep: stuurt een handtekeningenlijst of een motie naar de

ROTE GRUTZE
Uhlandstrasse 136
D-1000 BERLIN 31

Teatro Adoque met TV- debat tussen Soares en Cunha

Teatro Adoque met de dikke en den dunne

IV. KENNISMAKING MET STRIJDKULTUURGROEPEN

gesprek met enkele leden van teatro popular chileno

Tijdens de manifestatie in Utrecht op 31 januari, maakte Frank Van Poucke uit Gent enkele interviews met daar optredende buitenlandse groepen. Hier volgt het gesprek dat hij had met enkele leden van het Teatro Popular Chileno. In een volgend nummer van het Kultureel Front krijgt u nog een gesprek met het Portugese Teatro Adoque en met de Franse Troupe 'Z'. Met dank aan Frank.

Teatro Popular Chileno is een teatergroep die in augustus '75 uit Chili is uitgeweken. Een aantal leden van de groep heeft na de putch in de gevangenissen van Pinochet gezeten en zij willen nu het Chileense verzet steunen door in het buitenland te werken.

Zij hebben nog veel contact met het verzet in Chili zelf en willen dus vooral veel informatie over het verzet geven en tot solidariteit met het Chileense verzet oproepen.

Frank: *Speelden jullie in Chili zelf reeds toneel?*

TPC: Ja, de groep bestaat reeds van voor de coup en heeft onder het Allende-regime actief meegewerkt aan de strijd voor het socialisme. Wij maakten onze stukken in samenwerking met de boeren en met de arbeiders.

Frank: *Vertegenwoordigt de groep een bepaalde strekking binnen het linkse kamp?*

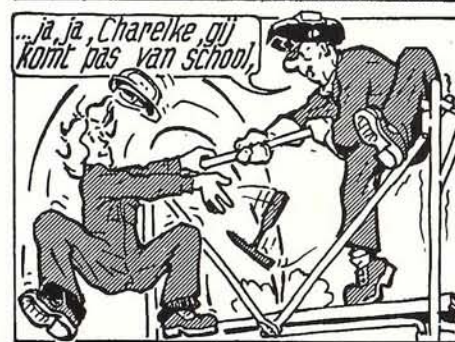
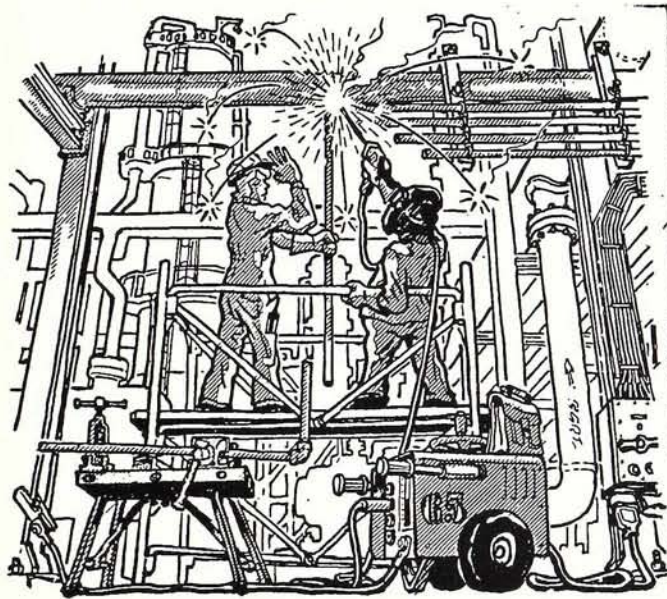
TPC: Wij vertegenwoordigen de revolutionaire strekking.

Frank: *Zijn jullie mensen van de MIR?*

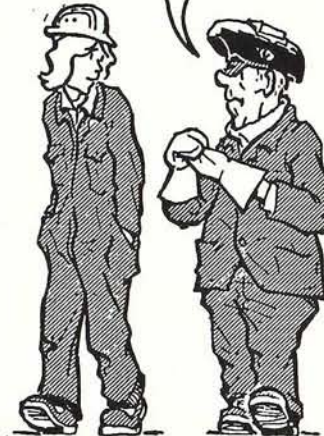
TPC: De groep is niet aan een partij gebonden, maar meerdere leden van de groep zijn ook lid van de MIR. Enkel een lid van andere revolutionaire organisaties.

Frank: *Welk zijn de onderwerpen die in uw produkties aan bod komen?*

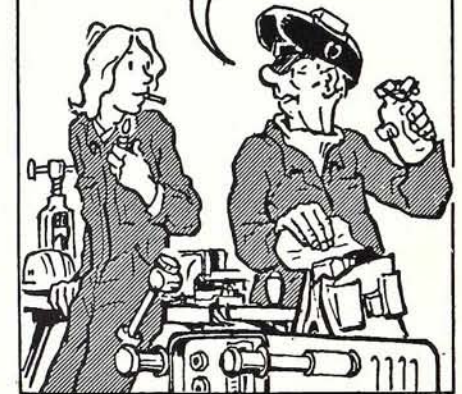
TPC: In onze ballingschap willen wij steun verlenen aan het revolutionaire verzet tegen burgerlijke en klasseverzoenende strekkingen in.

gij hebt nog niet veel mee gemaakt! Zo'n slechte tijd als nu, met al die doppers... de bazen profiteren daarvan: ge moogt

geen voetje scheef zetten of ge staat op straat! Weet ge wat ze willen: de werkmens weer klein krijgen! SLAVEN, maken ze van ons...

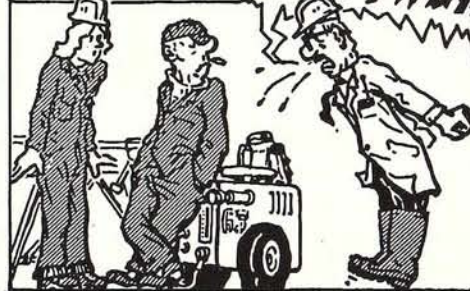
zoals in de tijd van de farao's

KRUIPEN, dat moeten we doen!

Wel, is 't vergadering?! AAN 'T WERK

Oh! De zak... Voor een paar minuutjes dat we rusten... En we zijn al gans de tijd ons kluten aan 't afdraaien! IK SLA HEM DE KOP IN!!

Houd v'in, Charelke! Alleen kunt ge toch niets doen... Maar er komt een dag dat we mummies van hen maken!

DE MEESTERS VAN DE WERELD

door de Werkgroep voor Socialistische Beeldende Kunst Gent.

Frank: Geeft de groep dan nu een overzicht van de gebeurtenissen in Chili sinds '73, m.a.w. willen jullie historische stukken brengen met achtergrondinformatie die in Europa nog niet genoeg gekend is of brengen jullie de situatie van het dagelijkse leven in het Chili van nu op de planken?

TPC: Wat wij willen tonen is de huidige politieke situatie in Chili. Wij tonen hoe de burgerij zich gedraagt, wij tonen het verzet van de arbeiders en boeren en wij willen de weg tonen om uit de crisis te geraken; wij willen aantonen dat het revolutionair verzet de enige weg is voor de onderdrukte klassen. Om dit te kunnen moeten we natuurlijk historische verklaring geven van de sociale en politieke ontwikkelingen in Chili. Het belangrijkste is informatie geven en dat doen we dan ook met veel cijfer- en feitenmateriaal.

Frank: Jullie leven nu in Londen. Krijgen jullie daar enige steun in jullie werk, buiten die van de revolutionaire organisaties en de groepen die strijdkultuur brengen? Zijn er bijvoorbeeld bindingen met de Labourparty en hoe zijn die relaties?

TPC: De Labourparty toont wel belangstelling voor ons werk, maar ons effectief steunen doen ze niet.

Frank: Kan u een omschrijving geven van wat u verstaat onder strijdkultuur?

TPC: Sinds '68 is er in Chili een beweging ontstaan om met kulturele middelen de sociale strijd van het Chileense volk te ondersteunen. Deze strijd heeft geleid tot de verkiezing van Allende en vanaf dat ogenblik hebben wij de mogelijkheid gehad om op brede schaal te gaan werken en echt politiek teater te brengen. Esthetische of kunstzinnige ambities werden hierbij zoveel mogelijk geweerd, ons enige doel was de strijd te ondersteunen die de arbeiders, de boeren en de soldaten voerden om hun economische en politieke situatie te verbeteren. Op het ogenblik dat de politiek van Allende (die zeer beperkte hervormingen voorstond) en de verwachtingen van de bevolking zich steeds verder van elkaar verwijderden, hebben wij steeds getracht op die verwachtingen van de bevolking te blijven inspelen.

Wij deden dit door onze stukken te maken in samenwerking met de boeren en de arbeiders van de cordones industriales zodat zij uiteindelijk de inhoud van onze stukken bepaalden.

Frank: Ervaren jullie verschillen op inhoudelijk en vormelijk vlak tussen het werk van uw groep en dat van de Europese groepen?

TPC: Er bestaat reeds een belangrijk verschil tussen het werk dat wij in Chili deden en wat we hier in ballingschap doen. Hier zijn we genoodzaakt om veel meer algemene informatie in onze stukken te verwerken en bovendien hebben we na de coup de klassetegenstellingen in de gebeurtenissen aan den lijve ervaren, waardoor de emotionele betrokkenheid bij de strijd van de arbeidersklasse veel intenser geworden is en

onze teaterproducties veel direkter overkomen.

Onze groep vergelijken met de Europese groepen is uiteraard vrij moeilijk omdat zij werken vanuit een totaal verschillende situatie. Wij zijn hier enorm gehandicapt door taalmoeilijkheden. We leggen zeer moeilijk contacten terwijl we een grote behoefte ervaren aan contacten met de strijdkultuurgroepen van Europa; daarom ook vinden we deze manifestatie in Utrecht zo belangrijk.

Er zijn echter belangrijke punten van overeenkomst tussen onze groep en de politiek-kulturele groepen die wij in Engeland aan het werk zagen:

1° ook die Engelse groepen werken zonder esthetische pretentie en halen hun stukken uit het contact met de arbeidersklasse;
2° ook de Europese groepen werken vanuit een klare, rationele politieke analyse en niet op een zuiver gevoelsmatige basis.

Tot slot nog dit: het contact met de Europese arbeidersklasse is voor ons heel belangrijk omdat ons werk van informatie en solidariteit met de Chileense arbeidersklasse zoveel mogelijk resultaat zou opleveren. Van even groot belang voor ons is het contact met de voorhoede in Chili die nog steeds gemarteld wordt en uitgemoord. Om deze mensen te steunen en de repressie te bekampen willen we hun strijd hier bekend maken en zo de solidariteit stimuleren.

De Barst: drie handen op één buik

interview met de politieke teatergroep de barst

Inleiding

Wij hebben onderstaand interview van "De Barst" overgenomen uit het BPA-bulletin nr. 48 van 23 februari 1976, omwille van zijn rondborstig en ook zijn informatief karakter. Door zijn samenstelling en zijn doorzettingsvermogen vormt de "Barst" zeker een uitzondering in de hele strijdkultuurformatie.

Bij één punt wilden we echter een duidelijke kanttekening plaatsen. Namelijk waar het er in het interview om gaat dat de "Barst" en het Waas Arbeiderskomitee samenvallen en waar de "Barst" toegeeft hun toelichting te beschouwen als een middel om aan politiek te doen.

Bij de oprichting van het Kultureel Front, nu twee jaar geleden werd hierover een duidelijke uitspraak gedaan, die te vinden is in de basistekst: Motivatie en structuur van het Kultureel Front (KF. nr. 1 blz. 2) We nemen hier een fragment even terug.

"De bedoeling van het Kultureel Front is een samenhang smeden tussen de verschillende uitingen van anti-kapitalistische cultuur. De heterogeniteit binnen deze beweging is echter nog zeer groot. Door praktijk en discussie kan hierin verheldering en afbakening optreden.

Wat ons verbindt zijn een aantal gemeenschappelijke inzichten en problemen:

- het inzicht dat de bloei en de ondergang van de anti-kapitalistische cultuur in grote mate bepaald wordt door de opgang of neergang van de arbeidersstrijd, maar - gelijklopend hiermee - toch ook het inzicht dat wij met onze kulturele middelen een bepaalde bijdrage in die strijd kunnen leveren.

- het inzicht dat, zelfs onder omstandigheden van een ongelijkmatige ontwikkeling tussen Nederland en Vlaanderen wat betreft klassenstrijd en kultureel niveau van de arbeidersklasse, die arbeidersklasse zowel in Vlaanderen als in Nederland nog geen anti-kapitalistisch bewustzijn heeft. Dit bewustzijn kan zij verwerven vooral door haar eigen strijdervaringen alsook door voorbereidend, bewustmaken werk: in beide kan de anti-kapitalistische cultuur een belangrijke rol spelen.

- het probleem hoe wij ons met de arbeidersstrijd kunnen verbinden, m.a.w. hoe wij het publiek kunnen bereiken dat wij willen bereiken.

- het probleem wat het publiek precies van ons vraagt m.a.w. welk soort produkten nodig zijn om deze kleine bijdrage tot de klassenstrijd efficiënt te maken.

Uit dit alles volgt dat het KF geen politieke organisatie is, MAAR EEN KULTURELE ORGANISATIE MET EEN ANTI-KAPITALISTISCH STANDPUNT: een kulturele organisatie die de cultuur ziet als MIDDEL en niet als doel in zichzelf.

SAMENVATTEND kan gezegd worden dat het KF zich tot taak stelt DIE KULTUUR TE MAKEN, TE VERSPREIDEN, TE STIMULEREN DIE GERICHT IS OP DE ONDERSTEUNING VAN DE STRIJD VOOR DE VORMING VAN EEN SOCIALISTISCHE MAATSCHAPPIJ."

Tot daar het fragment.

Het identificeren van kulturele en politieke organisaties is een van de belangrijkste hinderlagen waarin de strijdkultuur kan trappen. Maatschappelijk gezien moeten de twee functies goed onderscheiden worden. Een politieke organisatie zal in de politieke praktijk een alomvattend antwoord moeten geven op alle politieke problemen die zich in de maatschappij op een bepaald ogenblik stellen. Niet alleen de strijd tegen een deel van het kapitalisme, maar tegen het totale kapitalisme. Niet alleen tegen de bezittende klasse maar ook tegen haar staat, tegen de opvatting over internationale politiek, over sociale voorzieningen, over onderwijs en over cultuur. En dit vanuit een gecentraliseerd, homogeen standpunt, voortvloeiende uit een democratische discussie en steeds steunend op de dagelijkse praktijk en op de historische ervaringen van de arbeidersklasse.

Binnen dit hele mechanisme is de (strijd)cultuur slechts een klein radertje, zoals Lenin zei. Niet onbelangrijk daarom. Want strijdkultuur stimuleert het nadenken, omdat het behalve solidariserend ook informatief kan zijn. Het kan de strijd ondersteunen, onverwachte aspecten opdiepen en aanzetten geven om de ideologische verlamming op te heffen die het burgerlijk cultuurapparaat ons opdringt. Dit is een vitale functie.

Het kan de klassenstrijd ondersteunen, ...maar het kan hem niet leiden.

Tijdens eenstaking of bezetting kan een politieke organisatie voorstellen doen om de strijd op deze of gene manier verder te zetten. Zij doet die voorstellen vanuit een totaal politiek project dat zij zich heeft gesteld, zodat de strijd in de verschillende sectoren (bedrijven, openbare diensten, onderwijs, enz.) zich niet tegenspreekt. Zo kan zij voorstellen doen die de strijd in een bepaald bedrijf koppelt aan die in andere bedrijven. Voorstellen die de strijd om deelen koppelt met de strijd tegen het hele kapitalisme. Zij moet dan hiervoor de politieke infrastructuur bezitten, dagelijkse discussie met de arbeiders van het betrokken bedrijf kunnen voeren, verslaggeving doen, regelmatige kontakten leggen tussen strijdsectoren (bv. studenten-arbeiders) enz. In één woord zij is een politieke organisatie. De arbeiders kunnen die voorstellen dan verwerpen of geheel of gedeeltelijk overnemen en zo hun strijd met meer of minder succes verder zetten.

Het is duidelijk dat een kulturele organisatie die taken niet op zich kan nemen, tenzij ze haar kulturele karakter opzij wil zetten. Het gevaar dat op de loer ligt is dat de kulturele organisatie aan bepaalde strijd beloftes gaat doen die ze niet kan inlossen, illusies gaat voorspiegelen, want ze kan de draagwijdte van haar zgn. politieke voor-

stellen niet overzien. Een toneelgroep kan op een bezetting een stuk opvoeren om die strijd te ondersteunen, informatie en diskussiemateriaal aan te dragen, stimulerend te werken. Zij kan een of meerdere keren optreden. Zij kan niet permanent aanwezig zijn, omdat uiteindelijk die arbeiders met konkrete strijd bezig zijn en niet voortdurend de tijd hebben voor kulturele discussie.

Wel kunnen individuen van een toneelgroep in sommige gevallen konkrete steun verlenen, die verder gaat dan de kulturele bijdrage. Zij kunnen dit doen in een steunkomitee en ook als lid van een politieke organisatie. Maar op dat ogenblik zal hun activiteit een totaal ander karakter dragen, zij zullen hand- en spandiensten verlenen, in piketten of bij het populariseren van de strijd bv. Hun kulturele activiteit heeft dan opgehouden.

Dit wilden we wel even bij het interview van de "Barst" opmerken, omdat we geloven dat die problematiek zich vroeg of laat voor iedere strijd-kultuurgroep zal stellen. Een belangrijk bijaspect is natuurlijk: wat is, nadat de scheiding is gemaakt, dan wel de relatie tussen politieke en kulturele organisaties? Deze problematiek zal ook binnen de discussies in het Kultureel Front aan de orde moeten komen. Wij hopen in de voorbereiding van de studiedagen die in het najaar gepland worden en waarop het KF de landelijke politieke partijen en organisaties wil uitnodigen, daarvoor de gelegenheid te hebben.

De Redaktie.

INTERVIEW MET DE POLITIEKE TEATERGROEP "DE BARST" (UTRECHT-BPA-31/1/76)

Tussen de weinige groepen die zich in België bezighouden met politiek teater vinden we onder andere het teaterkollektief van het WASE ARBEIDERSKOMITEE: "DE BARST". Eind verleden jaar zijn ze gestart met hun derde toneelstuk 'Drie handen op één buik' (zie BPA/36.1.4.). Met uittreksels uit dit en de vorige stukken zijn de mensen van De Barst opgetreden tijdens de dag voor het behoud van de strijd-kultuur op 31 januari in Utrecht. (zie BPA/45). Naar aanleiding van deze gebeurtenis had BPA een interview met de mensen van De Barst.

BPA: *Eerst iets over het ontstaan van 'De Barst' en de mensen die er aan meewerken.*

Barst: Het ontstaan van de Barst is ongeveer begonnen op het ogenblik dat de problematiek van de Orde van de Geneesheren sterk aktueel was. Toen hebben we een stuk gespeeld over de zwendel in de ziekteverzekering. Dat vonden wij een goede gelegenheid om ten eerste het probleem in verschillende basisgroepen te brengen, maar ook om een groep te vormen en vanuit deze hoek akties te voeren. Wij hebben niet alleen toneel gespeeld, maar ook pamfletten uitgedeeld in Gent, Antwerpen, Sint-Niklaas en het Waasland. Het toneel was onmiddellijk aan de aktie gekoppeld.

BPA: *Hoe is het dan verder geëvolueerd?*

Barst: Dan zijn we altijd op de aktualiteit verder gegaan, en zeker op lokaal vlak, de activiteiten in Sint-Niklaas. Onder andere het stuk over 'De Ster': dat was een rekratiecentrum en daar moest men voor betalen, alhoewel het in feite een park was voor het volk van Sint-Niklaas zelf. Daar hebben we dan een toneelstuk over gemaakt, let wel: als arbeiders op de eerste plaats. Toneel is voor ons een zeer efficiënt MIDDEL. Het is een zeer efficiënt middel om de mensen te bereiken.

Dan hebben we een stuk gemaakt over Groene Peer en Mie Slets, een stuk dat de problematiek behandelt van de rekratiezone en uitgebreider de grondspeculatie en de slechte urbanisatie van de stad Sint-Niklaas. Ook over een bouwpromotor die failliet gegaan is, IMO VAN DERSTALLEN. Die man heeft gewoonweg het volk van Sint-Niklaas bedrogen via de burgemeester. De schulden die werden gemaakt worden nu afgewimpeld op de arbeiders van Sint-Niklaas, door het feit dat zij nu meer belastingen moeten betalen. Om propaganda te maken zijn wij dan in kafees gaan spelen en in een buurt, soms zelfs met fragmenten uit een stuk, maar dat was duidelijk als oproep bedoeld. Zo zijn wij gegroeid naar dien dag toe.

BPA: *Dat was allemaal met eigen materiaal?*

Barst: Ja, en dat is wel zeer belangrijk: omdat de groep zelf in de dingen zeer creatief is. Vanaf het ontstaan van een stuk, tot het einde, het ontstaan van teksten, moet gebeuren vanuit de groep zelf, er is geen taakverdeling binnen de groep, het materiaal en de teksten komen tot stand vanuit de groep in zijn geheel.

BPA: *Al dat werk van de Barst gebeurt na de uren. Gaat dat moeilijk?*

Barst: Iedereen die meespeelt, wil werkelijk meespelen en zal er dus iets voor over hebben. Daarnaast zijn er ook werklozen die dan een gedeelte van hun dag spenderen aan uitdelen van pamfletten, maken van materiaal, e.d...

BPA: *Hoeveel uren per week besteedt een lid van de Barst gemiddeld hieraan?*

Barst: Dat is moeilijk te zeggen, men besteedt gemiddeld 2 à 3 avonden per week aan praktisch werk (maken van dekors, repetities,...), daarnaast komt echter nog heel wat ander werk zoals zelfstudie, inpikken op akties in de omgeving en natuurlijk ook de opvoering zelf.

BPA: *Zijn er ook andere toneelgroepen of agitpropgroepen; welk voorbeeld had u voor ogen? Zijn er kontakten?*

Barst: We volgen niet precies één of andere groep, maar we werken er wel mee samen. Er zijn bijvoorbeeld Vuile Mong en zijn vieze gasten, de Nieuwe Scène, maar we werken niet direkt naar hun voorbeeld. Wan-

neer zij bijvoorbeeld opmerkingen hebben, over ons werk, geven ze ons die en zo kunnen we konstant bijleren. Er is dus konstante samenwerking en uitwisseling van ideeën. De politieke standpunten die aanwezig zijn in het komitee komen ook in elk stuk naar voren.

BPA: Zouden jullie er voordelen in zien regelmatige kontakten te hebben met politieke vormingsgroepen zoals in het *Kultureel Front*?

Barst: Je kan zeggen dat we daar informeel bij zijn, we kennen een aantal mensen ervan zoals Mong, INS, die ons vroegen om te komen, maar wij staan er niet op om formeel lid te worden.

BPA: Hoe is 'Drie handen op één buik' gegroeid?

Barst: We hebben met enkele mensen gepraat over de problematiek rond het herstelplan van de regering en deze problematiek hebben we gebruikt als basis voor een nieuw stuk. Ieder lid van de groep bracht wat materiaal binnen en hieruit is uiteindelijk het nieuwe stuk ontstaan. Ook werd er een schema opgesteld waarin bepaald werd wat belangrijk is en waartegen de strijd moet gericht zijn. Bij dit alles is de groepsdiskussie van zeer groot belang.

BPA: Bestaan er binnen de Barst verschillende politieke standpunten?

Barst: De politieke standpunten binnen de groep lopen in hoofdzaak parallel, hoewel er natuurlijk verschilpunten zijn.

BPA: Is het juist dat de groep opteert voor een frontvorming?

Barst: De politieke frontvorming is voor ons een probleem. Wij zijn niet samengesteld uit leden van politieke groeperingen als AMADA, RAL, KP, enz... Dit betekent dat door de Barst niet meegewerkt kan worden aan een progressief Front, maar de werking wordt er niet door bepaald.

BPA: Wat is de visie van het arbeiderskomitee?

Barst: Al die mensen zijn bij het arbeiderskomitee omdat ze zich in geen politieke beweging bevinden en toch de noodzaak voelen zich ergens voor in te zetten. Bovendien kan men in het arbeiderskomitee een kritische houding aannemen t.o.v. alle groepen, zowel AMADA, RAL als KP. Vroeger was er reeds een manifest verschenen van het arbeiderskomitee dat duidelijk anti-kapitalistisch en vóór het socialisme was. Vele van de vroegere leden die hieraan meewerkten zijn ondertussen uit het komitee gestapt (ev. overgegaan naar AMADA, RAL). Vandaag doet de noodzaak zich voelen van een kritiek op dit manifest, zij het echter nog steeds op een anti-kapitalistische en socialistische basis.

BPA: Wordt er druk uitgeoefend op het arbeiderskomitee vanuit de arbeidersorganisaties?

Barst: Vanuit de officiële organismen wordt er inderdaad zware druk uitgeoefend op het arbeiderskomitee, vooral door de vakbond; een lid werd omwille van zijn lidmaatschap aan het arbeiderskomitee uit de vakbond gestoten.

BPA: Kan men het politieke standpunt van het arbeiderskomitee en de Barst zien als het benadrukken van de organisatie van de arbeiders via de basiskomitees?

Barst: Ja, maar een frontvorming op die basis mag zeker niet geforceerd worden, bijvoorbeeld in het Waasland zijn heel wat jeugdklubs die sympathie hebben voor ons komitee, voor onze activiteiten en standpunten; er zijn 'Wereldscholen' die in ongeveer dezelfde zin werken als wij. Samenwerking met deze mensen mag niet geforceerd worden, maar moet groeien door de onderlinge kontakten.

BPA: Krijgen jullie niet de kritiek dat jullie te zeer anti-vakbond zijn?

Barst: Vanuit de RAL, ja.

BPA: Hie zien jullie de rol van de vakbonden?

Barst: De ergste vijanden zijn op het ogenblik niet zo zeer de patroons, want die zijn genoeg bekend, maar wel de leiders van de arbeidersbeweging. Voor de meeste arbeiders betekent de vakbond nog altijd een strijdorgaan, op basis van reële feiten kunnen we nu aantonen dat het standpunt van de vakbond niet overeenstemt met het principe van klassenstrijd.

BPA: Wat is uw oplossing: de arbeiders moeten de vakbonden terug in bezit nemen, of zij moeten zich organiseren buiten de vakbonden?

Barst: Wij zijn in geen geval tegen de organisatie van de arbeiders, onze oplossing op het ogenblik bestaat in het ontmaskeren van de vakbondsleiding, en het mee betrekken van arbeiders en arbeidsters. Veel meer kunnen wij op het ogenblik niet doen tenzij inlichtingen verwerven en de strijd aangaan.

BPA: Zijn er leden van de Barst die niet in het arbeiderskomitee zitten, en anderszijds, zijn er leden van het arbeiderskomitee die geen bindingen hebben met de Barst?

Barst: In praktijk vallen Barst en arbeiderskomitee vrijwel samen, die indeling is voornamelijk organisatorisch, en het is dus niet zo dat er een aantal mensen bij de Barst is, zuiver en alleen voor het plezier van het toneel spelen. Vooral de inhoud en het doen overkomen van die inhoud bij de mensen is van belang, wat niet betekent dat de Barst niet streeft naar een zo volmaakt mogelijke vormgeving. Het is ook al voorgevallen dat mensen die zich aanvankelijk slechts voor het toneel werken, langs de Barst om tot het arbeiderskomitee toetreden.

BPA: De Barst is dus slechts een middel om aan politiek te doen?

Barst: (volmondig): Inderdaad!

BPA: Neemt de Barst soms zelf het initiatief om ergens op te treden?

Barst: Tot hiertoe is dat nog niet gebeurd, wel dat het arbeiderskomitee op eigen initiatief ergens heengaat om akties te steunen of even-

tueel te leiden, bijvoorbeeld bij de staking bij LEE te Sint-Niklaas. Anderzijds is het ook zo dat de Barst niet vraagt om ergens te gaan spelen, maar uitgenodigd wordt, volgens het principe dat het initiatief van de basis moet komen. Er is echter nog te weinig gedacht aan het voeren van zulke acties van solidariteit.

BPA: *Kan een optreden bij bv. Prestige, in een streek met geringe vakbondstraditie, geen middel zijn om de arbeiders daar hun positie beter te doen inzien?*

Barst: Het zou alleszins de moeite waard zijn.

BPA: *Hadden jullie bepaalde verwachtingen van deze avond in Utrecht?*

Barst: Het is hier allemaal nogal wanordelijk. Als je ergens gaat optreden verwacht je dat de mensen komen kijken en dat er aandacht is, maar hier is het een voortdurend af- en aangeloop van mensen. Het is hier zowat een lekker strijdavondje uit. Het is wel goed dat er zo'n massa op de been is maar daardoor heeft men ook geen overzicht. Strijdkultuur veronderstelt ook een strijdvaardige mentaliteit en die is hier afwezig, er wordt weinig ingegaan op de huidige problematiek van de crisis, men zou hier bijvoorbeeld politieke meetings kunnen organiseren.

BPA: *Hebben jullie hier interessante dingen gezien of gehoord?*

Barst: Weinig tijd gehad om rond te kijken, onze voornaamste activiteiten hier waren interviews en afspraken maken. De strijdkultuur is hier te zeer beperkt tot de groepen die hier iets komen opvoeren. De mensen komen hier gewoon kijken en luisteren. Een inbreng van de aanwezigen had bv. kunnen zijn een betoging naar het centrum van Utrecht op basis van de tekst die alle aanwezigen getekend hebben. De strijdkultuur ligt nog te zeer bij de kleine elite die hier actief was, voor de rest was het te vrijblijvend en dat is niet de bedoeling. Typisch voor de sfeer hier was een soortement popgroep met harde muziek en onverstaanbare teksten, die enorm succes had. Van ons stuk kwamen een aantal aspecten niet over, gedeeltelijk door de ruimte, gedeeltelijk misschien omdat men hier in Nederland niet dezelfde problematiek kent, bv. i.v.m. de vakbonden van bij ons.

Al bij al was het een zeer positief initiatief, maar men moet het toch ook kritisch bekijken.

BPA: *Interessante kontakten gehad?*

Barst: Nogal: met radiomensen en met mensen van de Duitse TV, die naar Sint-Niklaas komen opnemen.

Het verheugende is dat er zoveel volk op de been is gebracht voor zo'n initiatief, wat ook het motief is om naar hier te komen. Er is toch belangstelling.

BPA: *Geen schrik dat een hoop naar hier gekomen is voor de 'grote namen'?*

Barst: We hadden maar 20 minuten, we konden geen enkel stuk volledig spelen, het was een combinatie van 'Drie handen op één buik' en 'De volle en de lege zakken'. Uit 'Drie handen op één buik' zijn al enkele stukken veranderd, na discussie; zo hadden we de vakbond in het begin niet zo duidelijk aan de kant van het kapitaal gezet. Nu hebben we misschien enkele verkeerde fragmenten gekozen, hadden we andere die was langdradig waren moeten inkorten, waren andere weer onverstaanbaar omdat ze uit hun verband gerukt waren... Dat moet nog in de groep bediscussiëerd worden, wanneer we nog eens een keuze moeten maken moeten we er zeker op letten die fragmenten te kiezen die het best overkomen. Ook het feit dat wij in Nederland spelen is van belang, we hebben die fragmenten uitgekozen die ons het beste leken, maar die gaan hier in Nederland gedeeltelijk de mist in omdat men ze hier niet snapt, omdat ze alluseren op specifiek Belgisch problemen. Onze taak ligt ook niet in Nederland, tenzij om hier onze solidariteit te betuigen.

BPA: *Heeft men jullie niet gevraagd nog op te treden in Nederland?*

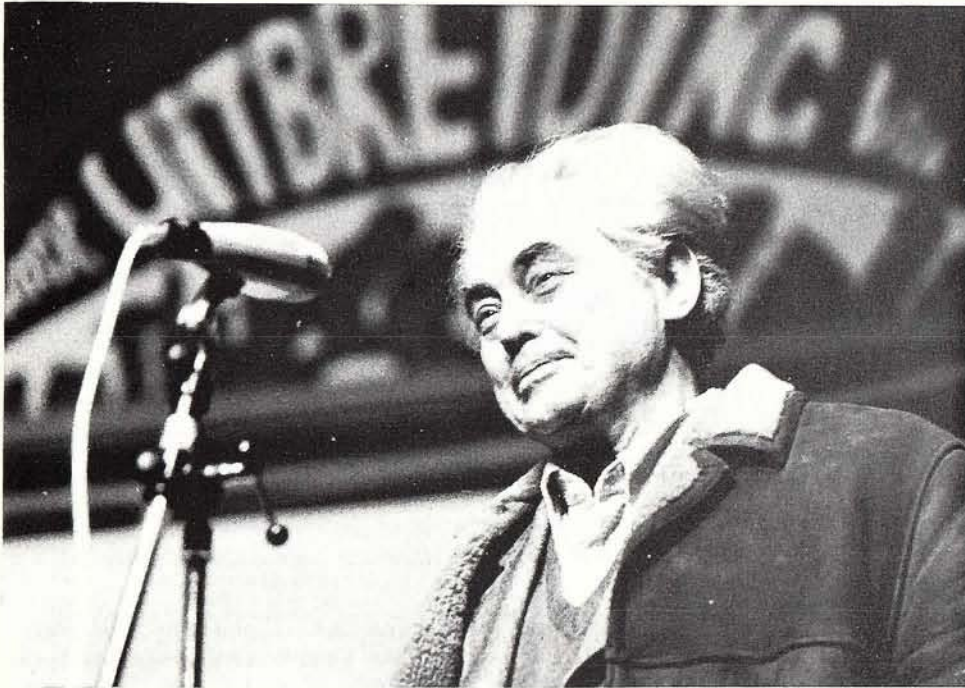
Barst: Neen, wel in West-Vlaanderen. (gelach)

BPA: *Zijn we nog iets vergeten dat voor jullie belangrijk is?*

Barst: Niets, tenzij misschien nog eens: teater is voor ons een fantastisch middel om aan politiek te doen en we doen het graag, maar het mag geen doel op zich worden.

Jose Alfonso en Federico Fanhais met Grandula, Villa Morena

Joris Ivens

leon lesoil strijdkultuur gestart in leuven

In Leuven greep op 16 maart een strijdkultuur-manifestatie plaats die eerder van theoretische aard was, nadat gedurende een recente periode het Leuvense publiek gekonfronteerd was geweest met een aantal optredens van strijdkulturele teatergroepen en vertoningen vanuit alternatieve filmverdeling. Het initiatief werd genomen door de Leon Lesoil-strijdkultuur afdeling Leuven, die op deze wijze ook het startsein wilde geven aan een aktiever revolutionair kultuurleven te Leuven.

Een hondertal aanwezigen hebben de uiteenzettingen gehoord van vertegenwoordigers van De Internationale Nieuwe Scène, Proloog, De Mannen van den Dam, Het Trojaanse Paard, Fugitive Cinema en Vuile Mong en Zijn Vieze Gasten.

Na een korte uiteenzetting over de huidige evolutie in België en Nederland, de enorme opbloeiing van de arbeidersstrijd in Europa na 1968, (wat ook een impuls heeft gegeven aan het opbloeien van alternatieve teater- en kunstvormen, het ontstaan van nieuwe strijdvormen en de konkrete problemen die aan de praktische realisatie van strijdkultuur verbonden zijn op materieel, artistiek en politiek scholingsvlak), werd het woord gegeven aan de verschillende panelleden die elk voor zich die problemen vertaalden vanuit hun eigen werksituatie.

Tinus Schneiders gaf een uiteenzetting over de subsidiëeringspolitiek van de regeringen gedurende de laatste jaren. Hij gaf een schets van de situatie voor de toneelgezelschappen, hun onderverdeling in repertoiregezelschappen, spreidings- en kamergezelschappen en experimenteel en vormingsteater, met hun eigen subsidievoorwaarden en werkingsmogelijkheden. In dit verband werd een mogelijkheid naar voren geschoven waarin het Kultureel Front als spreidingsgezelschap zou kunnen fungeren in de toekomst.

Wim Meeuwissen, van de Internationale Nieuwe Scène - De Mannen van den Dam, ging in op vorm- en inhoudsaspekten van revolutionair strijd- en vormingstoneel, waarin de nadruk werd gelegd op de band met de publieksgroepen die dit teater als middel kunnen hanteren. Hij stipte ook de noodzaak aan van het behandelen van deelproblemen, die voor het publiek meer bevattelijk en boeiender zijn. Dit alles hangt uiteraard samen met de vraag welk publiek men wil bereiken.

Mong Rosseel ging meer systematisch in op de driedubbele problematiek die in de inleiding geschetst was: de financiële (materieële), artistieke en politieke problemen waarmee een strijdkultuur-groep gekonfronteerd wordt. Duidelijk is dat het buurtwerk en het contact met een basiswerking van heel groot belang geweest zijn en nog zijn voor de activiteiten van Vuile Mong en Zijn Vieze Gasten. Hij wees op de enorme inspanningen die de leden van de groep moesten doen om de groep 'self-supporting' te houden, waarbij de mensen maandlonen haalden die nog niet het arbeidersminimum bereiken. Het artistieke peil wordt konstant bedreigd door een gebrek aan tijd om meer aan afwerking, nieuwe ideeën en schoonheidsfouten te werken, omdat de groep een intensief programma af te werken heeft. Politiek sluit de groep het liefst aan bij dagelijkse gebeurtenissen en politieke gegevens waarvoor een optreden, een speciaal nummer of een sketch kan opgebouwd worden.

Miel Vanattenhove schetste daarna de geboorte en groei van Het Trojaanse Paard, de politieke scholing die ermee gepaard ging en de artistieke onmacht op bepaalde punten wegens het feit dat het gaat om een gezelschap van niet-professionelen die overdag zelf in het arbeiders- en bedienden- en onderwijsmilieu hun werk doen. De dokstaking in Antwerpen, die door verschillende leden van het gezelschap van zeer nabij gevolgd en gesteund werd, is voor Het Trojaanse Paard van meer dan gewoon belang geweest, en het gegeven lag ook aan de basis van een nieuwe aanpak van het laatste stuk 'Hoe eerder hoe beter...'. Het konstant voeling houden met de mensen in het produktieproces, het van zeer nabij beleven van de meest dagelijkse arbeidsservaringen, zal duidelijk een weerslag hebben op de opbouw van het werk.

Fugitive Cinema werd 10 jaar jong en Robbe De Hert vertelde eerder anekdotisch welke problemen en perikelen een jonge brok cinema te wachten staan binnen de grote kring van officiële verdelers, staatsgesubsidi-

eerde prestige-filmprodukten en commerciële verspreidingskanalen. Robbe onderlijnde dat met weinig middelen grote dingen kunnen verwezenlijkt worden, als men het medium dusdanig kan laten werken, dat de mensen het boeiend gaan vinden. Op geestige wijze werd dan de evolutie van brave naar stoute film geschetst via 'S.O.S.-Fonske', 'De Bom' naar 'Dood van een sandwichman' en 'le filet américain'.

Jan Cornelis Nooteboom van Proloog gaf enkel verschillen aan tussen de Nederlandse en Belgische situatie inzake historiek van het strijdtoneel. Het gaat in Nederland voornamelijk om jongerenwerk, dat vanuit een veilige en gesubsidieerde positie na '68 tot het stellen van een aantal vragen komt, en tot een in het begin voorzichtige marxistische analyse. Verdere kontakten met revolutionaire groepen brachten een intense politieke scholing mee van de leden en een revolutionaire uitdrukkingskracht die maakte dat de vlotte subsidiëring op de helling kwam te staan. Proloog werkt met verschillende groepen aan verschillende produkties gelijktijdig en verzorgt tussen de 300 en de 400 voorstellingen per jaar. Het belang van de strijd voor subsidies is dus te begrijpen, temeer daar ook andere groepen in Nederland voor dezelfde toestand zullen komen te staan.

Nadat iedereen vanuit het panel aldus zijn eerste woordje geplaatst had kwam de zaal zeer langzaam-aan op gang. De vragen gingen vooral in de richting van de kontakten onderling tussen de groepen en de kontakten met de arbeidersbeweging zelf, waarmee deze groepen zich zo innig mogelijk trachten te verbinden. Ook de strijd voor subsidiëring kreeg de aandacht van de toehoorders.

Na afloop dienden een 20-tal mensen een briefje in, waarin duidelijk de wens tot actief strijdtoneel, tot uitbouw en aanleren van de arbeidersmuziek, tot het verzamelen van informatie en dokumentatie over andere landen en toestanden, naar boven kwam.

namens Leon Lesoil
strijdkultuur- Leuven
Viona Westra.

NIEUW INITIATIEF IN LEUVEN: DE WERKGROEP STRIJDKULTUUR.

In Leuven is een interessant initiatief in het leven geroepen: een Werkgroep Strijdkultuur die met steun van de Kultuurraad van Leuven een aantal activiteiten wil gaan ontplooien.

Wij nemen uit het eerste nummer van hun 2-maandelijkse mededelingenblad het redactioneel over waarin zij hun bedoelingen uiteenzetten.

Wie kontakt met ze wil opnemen, het adres is:

Guido Minne
De Beriotstraat 15
3000 Leuven.

Het Kollektief van De Internationale Nieuwe Scène

1. WAT BETEKENT DE OPRICHTING VAN DE WERKGROEP STRIJDKULTUUR LEUVEN?

Een marxistische hypothese luidt dat in een gegeven maatschappij de heersende kultuur alleen datgene propageert waar de heersende klasse belang bij heeft.

Gramsci en Lenin stellen: "De arbeidersklasse kan alleen een reële macht bereiken en behouden door zich niet alleen de produktiemiddelen toe te eigenen, maar ook de vormingsmedia en de informatiemedia".

Hoewel de heersende klasse er slechts gedeeltelijk in slaagt om haar onderdrukkend karakter te vervullen in de konkrete realiteit van de produktie, konditioneert ze meer en meer het globale levenspatroon van elk individu. "Zij verdeelt de kaarten" ook op het ogenblik dat de werker terugkeert, of meent terug te keren, in het gewone leven buiten de fabriek of het kantoor. De konditionering door de communicatie-media en de kultuurindustrie die door Gramsci werd voorspeld, is op dit ogenblik een realiteit geworden die zowel het individu als de globaliteit van een sociale klasse beheerst. De vrije tijd, de tijd buiten het werk krijgt hoe langer hoe meer een voorbedachte inhoud. De gedragspatronen die de konsumptiemaatschappij voorop stelt, kaderen wonder wel in de logica van die maatschappij met een uitgesproken mistifiërend karakter. De vrijheid, de vrije keuze van de enkeling, zij worden alle meer en meer bepaald en beperkt door de modellen die de heersende klasse opdringt.

Het is echter duidelijk dat de ontwikkeling van de maatschappij niet zomaar gebeurt zonder schakelen of tegenstellingen. Elke politieke strijd, ook de syndikale brengt deze ontwikkeling in een crisis en opent de ogen voor de reële betekenis van die vrijheid die de patroon binnen en buiten de fabriek toestaat.

Precies uit deze contradicties, uit een rationeel vertrouwen in de mens,

in de proletarische klasse krijgt de strijd ook op het kulturele vlak een zin.

Deze tekst zou in het kort de zingeving van deze werkgroep kunnen uitdrukken. De stelling van Gramsci en Lenin (cfr. boven) doet ons tevens geloven dat het probleem van de kapitalistische kultuur, het probleem van het kapitalisme zelf is. Enkel het verdwijnen van het kapitalisme zal een kultuur van het volk mogelijk maken. Maar ondertussen kunnen wij deze kultuurvormen of nieuwe vormen aanwenden om te vechten voor de opbouw van een socialistische maatschappij, waar enkel de beoogde kultuur mogelijk is.

2. HOE GAAN WE DIT DOEN?

Het is duidelijk dat de werkgroep strijdkultuur er zich voornamelijk op zal toelagen om via bestaande of nieuwe kultuurvormen mee te helpen aan de opbouw van een socialistische maatschappij ten dienste van het volk. Op het ogenblik konkretiseert zich dat in 3 taken.

- informatieve taak over hetgeen op het ogenblik gaande is op gebied van strijdkultuur en tevens ter ondersteuning van basisgroepen die met strijdkultuur bezig zijn.
- oprichting van een steunkomitee Leuven met als doel de verbreiding en propaganda van de strijdkultuur in het Leuvense, en het mobiliseren van het publiek om de aanval van de overheid op de strijdkultuur te kunnen weerstaan.
- mensen mobiliseren om actief aan strijdkultuur te doen. Dat betekent dat we zoveel mogelijk mensen gaan stimuleren om de onderscheiden media's te gebruiken om politiek vormend werk te verrichten.

Wij gaan nu eventjes verder in op deze drie taken:

- I. De informatieve taak op gebied van strijdkultuur:
De informatiemedia die net als de kultuurindustrie in handen zijn van de heersende klasse zullen alles in het werk stellen om al deze kultuurvormen die strijden tegen verdere onderdrukking van de arbeiders door het kapitalisme dood te zwijgen. Wij willen daarom deze mensen wel aan het woord laten. Voor ons is het dan ook fundamenteel belangrijk van zoveel mogelijk basisgroepen aan het woord te laten. Zijn de meer gevorderde en professionelere groepen reeds hoofdzakelijk gegroepeerd in het Kultureel Front dan blijven heel wat basisgroepen uit scholen, jeugdklubs, wijken...enz. nog al te veel aan hun lot overgelaten. Wij willen hen maximaal steunen; Dit blad zou dan ook in de toekomst hoofdzakelijk hun blad moeten worden.

Tevens illen wij op gebied van informatie ons ten dienste stellen van BPA (bevrijdingspersagentschap). Het is eer belangrijk dat ook aan de kommunikatimedia gewerkt wordt en de informatie over strijdkultuur is hier een onderdeel van.

- II. Oprichting steunkomitee Leuven.

Om dit punt duidelijk te stellen refereren we naar de nota's van het Kultureel Front (nr. 5 - 6).

Wat is de opdracht van de steunkomitees?

Deze opdracht is tweeledig: De verbreiding en propaganda van de strijdkultuur, en het mobiliseren van het publiek om de aanval van de overheid op de strijdkultuur te kunnen pareren. Deze opdracht is niet eenvoudig. De aanval van de overheid moet gezien worden in het licht van de kapitalistische ontwikkeling. Om de crisis te bestrijden, zonder de fundamenteen van het kapitalisme aan te tasten, is bezuiniging noodzakelijk in de niet-produktieve sectoren, zoals onderwijs, kollektieve voorzieningen, welzijn en kultuur. Velen zijn geneigd hiervoor begrip op te brengen en een weifelende houding aan te nemen ten aanzien van de plannen voor bezuiniging, inkrimping en afbraak van de strijdkultuur. Des te meer omdat die plannen vergezeld gaan van woorden over steun aan en uitbreiding van het vormingsteater. Deze situatie telt vooral in Nederland aangezien in België nog steeds geen sprake is van subsidiëring. In feite is deze bezuiniging op politiek vormingsteater geen bezuiniging. De zgn. bezuiniging is politieke censuur op die groepen, die de mensen de werkelijke oorzaken van de huidige crisis en de achtergronden van ons maatschappelijk systeem willen uitleggen. Het is daarom de taak van de plaatselijke komitees voor politieke vorming en aktie om duidelijk te maken aan het publiek dat de aanval op de strijdkultuur niet willekeurig is, dat het tonen van begrip voor de moeilijke tijden of het zoeken naar compromissen, konsessies zijn aan het kapitaal.

Wat zijn de problemen bij de opbouw van de steun?

Hoe de komitees deze taken moeten uitvoeren zal afhangen van verschillende factoren: met welk publiek ze te maken krijgen, hoe de situatie ter plaatse is, en hoe de mogelijkheden liggen om met strijdkultuur een ingang te vinden bij het publiek. Onder het publiek dat al bekend is met strijdkultuur zal d.m.v. informatie en propaganda de sympathie moeten worden uitgebreid. De groepen, die nog niet bekend zijn met de strijdkultuur en haar funktie, zullen deze moeten gaan zien als een steun in hun eigen strijd. De komitees zullen de muziek-, en teater- en andere groepen moeten introduceren op die plaatsen waar politieke aktiviteiten zijn en zullen de strijd van het publiek in verband moeten brengen met de strijd om subsidie van het politiek vormingsteater. Zo zullen zij een wederzijdse steun kunnen realiseren.

Moeten de steunkomitees streven naar een meer permanente doelstelling? De komitees voor politieke vorming en aktie zullen in hun propaganda de nadruk moeten leggen op het eensluitend anti-kapitalistisch karakter van de strijdkultuur.

De vele verschijningsvormen duiden weliswaar op verschillen, maar niet op tegenstellingen in visie en stellingname.

Het verschijnsel strijdcultuur, dat zich steeds breder manifesteert, zal als geheel verdedigd moeten worden.

Tot zover het Kultureel Front. Voorlopig stellen wij ons achter deze bepaling van steunkomitee. Het is duidelijk dat bij uitbreiding van de werkgroep hier grondig over gediscussieerd moet worden, zoals in de toekomst ook aan een duidelijker politiek platform moet gewerkt worden.

- III. Mobilisatie van mensen om actief aan strijdcultuur te doen. De werkgroep gelooft sterk in het actief beleven van de strijdcultuur en wil dit dan ook ten volle stimuleren. De actieve beleving heeft volgens ons een sterk politiek vormende kracht. Dit is tevens één van de belangrijkste doelen van de werkgroep. Mensen via het instrument cultuur, politiek bewust maken en deze noodzaak uit zich vooral in de konkrete politieke situatie waarin Leuven verzeild is geraakt de laatste jaren. Helaas zijn er heel wat politiek zeer bruikbare krachten verloren gegaan door een uitsluitend politiek dogmatische werking van de meeste groepen.

Nieuwe Komedie

Het is voor ons zeer belangrijk dat zij die in de onderscheiden werkgroepen meewerken, hierin de politieke consequenties zien en ze er ook uit trekken. Dat rond hetgeen zij doen politiek gediscussieerd wordt en ook geageerd. Strijdcultuur staat niet buiten de acties die zij helpt ondersteunen; maar is er een integrerend deel van dus ook de personen die ermee bezig zijn d.w.z. dat bv. bij stakingen de mensen zelf actief betrokken zijn in de konkrete werking van de staking en daarbij hun mogelijkheid tot informatieoverdracht (= strijdcultuur) benutten. Hier ligt natuurlijk heel de problematiek open van wat juist de functie van de strijdcultuur is in de klassenstrijd en vooral hoe ze gerealiseerd moet worden. Hierop komen we zeker uitvoerig terug in ons tweede nummer.

Konkreet trachten we in Leuven te beginnen met een aantal werkgroepen op te richten zoals vormingsteater, politieke zang, fotografie. Het op richten van deze werkgroepen zal dan ook de centrale bekommernis worden van de werkgroep in de eerstkomende maanden. We zullen op dit gebied ook trachten zoveel mogelijk contact te houden met andere centra zoals dit op het ogenblik met vormingsteater reeds gebeurt.

Proloog met de Act over de situatie van het Politiek' Vormingsteater

V. SUBSIDIEPERIKELLEN

subsidie is een recht (nederland)

Binnen de zich ontwikkelende strijdkultuur bestaan zowel gesubsidieerde als (nog) ongesubsidieerde groepen. De gesubsidieerde groepen zijn nagenoeg zonder uitzondering ontstaan met een doelstelling die paste binnen een ideologie van klasseverzoening. Op het moment dat zich de ontwikkeling naar strijdkultuur voordeed is getracht de subsidie afhandig te maken.

Sinds dat moment wordt er een strijd gevoerd voor het recht op subsidie voor strijdkultuur entegen politieke censuur via subsidie-intrekking.

WAAROM SUBSIDIE VOOR STRIJDKULTUUR?

De staat beheert belastinggeld wat volledig de vrucht is van de arbeid van de werkende klasse. Organisaties en instellingen die werken in het belang van de werkende klasse, die maatschappelijke en kulturele voorzieningen produceren voor de werkende klasse, hebben daarom recht op de materiële mogelijkheden om die bijdrage te leveren. Daarom hebben de werkers van de strijdkultuur, evenals die in sociale diensten, welzijnswerk en onderwijs, het recht om in de arbeidstijd die nodig is voor het levensonderhoud, hun kulturele produkten te maken en te ontwikkelen.

DE AFHANKELIJKHEID VAN DE STAAT.

Onder de huidige maatschappelijke verhoudingen betekent subsidie echter afhankelijkheid van de staat. De staat is geen neutraal "doorgeefluik" van het geld van de werkende klasse. Het staatsapparaat wordt op zijn minst ideologisch gedomineerd door de heersende klasse. Via de subsidie bestaat er een voortdurende druk op de gesubsidieerde om zich terwille van zijn levensonderhoud "gedeist" te houden en zich ideologisch aan te passen aan de heersende klasse. Daarnaast wordt de staat materieel door de heersende klasse gedomineerd, uitgavennivo en wijze van besteden van de kollektieve middelen zijn primair ondergeschikt aan de economische belangen van de kapitalistische producenten.

Een heldere analyse van de rol van de staat en de politiek-economische situatie en een voortdurende politieke druk van de werkende klasse zijn de vereisten voor behoud en uitbreiding van subsidie voor de strijdkultuur.

HET RELATIEVE ONDERSCHIED TUSSEN DELEN VAN HET STAATSAPPARAAT.

Binnen het staatsapparaat zijn er delen te onderscheiden die op detailpunten verschillende belangen hebben: de ambtenaren, de regerende politici, oppositionele politici en de adviserende organen.

Het ambtelijke apparaat zal in eerste instantie werken aan een overzichtelijke centralistische beheersstructuur, gericht op continuïteit van het eigen apparaat. Opvattingen over "decentralisatie" hebben bewust of onbewust tot doel onder slechte financieel-economische omstandigheden het centrale uitgavennivo te beheersen door "afschuiven" van verantwoordelijkheden naar lagere overheden. Ook tussen de ambtelijke apparaten van hogere en lagere overheden bestaan dus op detailpunten tegengestelde belangen.

Politici hebben elektorale belangen en zijn daardoor gevoelig voor politieke druk. Die druk kan van twee kanten komen. Regerende politici staan onder druk van de kapitalistische producenten (dreiging met kapitaalvlucht) maar ook onder politieke druk vanwege delen van de werkende klasse die zij in de eerste plaats als kiezers zien. Dat er onderscheid is tussen oppositionele politici die de belangen van het kapitaal vertegenwoordigen en die welke arbeidersbelangen verdedigen zal duidelijk zijn.

De adviserende organen (zoals de Raad voor de Kunst) zijn in het kader van het staatsapparaat een aanhangsel, dat door ambtenaren en regerende politici graag als alibi wordt gebruikt volgens oud liberaal begrip: "de overheid zij geen beoordelaar van kunst" (Thorbecke); de kunstenaars trachten zo'n raad soms te gebruiken als pressiegroep. De leden van de adviserende organen worden over het algemeen echter benoemd door de staat, zijn vaak ideologen van de heersende klasse, en hebben uiteindelijk niets te beslissen want de adviezen zijn niet binden; het buroapparaat van zo'n raad streeft haar eigen continuïteit na in wankel evenwicht tussen goed contact met het ambtelijk apparaat van de overheid en de sociaal-kulturele opvattingen van de leden van de raad.

Ondanks al deze fundamentele beperkingen van adviserende organen zijn ze niet geheel zonder belang in de verdediging van de belangen van de werkers in de kultuur. Een meer uit de kulturele werkers opgebouwde raad zou dit beperkte belang kunnen vergroten.

(De goede verstaander zal begrepen hebben dat hierboven niet gesproken is over individuele opvattingen van personen, maar over de maatschappelijke positie van personen die bij nauwkeurige analyse over het algemeen doorslaggevend zal blijken te zijn voor het handelen. Wat niet uitsluit dat een goede inschatting van individuele opvattingen van belang kan zijn bij de bepaling van de tactiek t.o.v. dat apparaat.)

DE AKTUELE EKONOMISCHE SITUATIE.

Sinds een paar jaar heeft de economische situatie openlijk haar gevolgen voor het subsidiebeleid voor o.a. gezondheidszorg, onderwijs, welzijnswerk en kultuur. De economische crisis in het kapitalisme, ver-

oorzaakt door overproduktie en kapitaalvernietigende concurrentie omwille van de winstmaximalisatie, probeert de heersende klasse af te wentelen op de kollektieve voorzieningen en het direkte levenspeil van de werkende klasse. De koopkracht van het voorlopig niet dalende leger werklozen en arbeidsongeschiktgemaakten moet uit de staatskas enigszins op peil worden gehouden om de vraag naar (en daarmee de winstmogelijkheden op) produkten te handhaven. Dit zal voor een reeks van jaren beslag leggen op een groot gedeelte van de rijksbegroting (in Nederland o.a. fr de begroting van CRM). De groei van de kollektieve voorzieningen zla omgebogen worden ten gunste van investeringspremies ter vervanging van verloren gaande kapitaal goederen en daarmee ter verhoging van de winst.

Dit wordt politiek-ideologisch verkocht als verbetering van de werkgelegenheid. In feite zal van die verbetering geen sprake zijn omdat juist geïnvesteerd wordt in arbeidsbesparende technologieën, omdat die over het algemeen de beste winstkansen hebben. Alleen bedrijven die blijvend in staatshanden overgaan kunnen de werkgelegenheid door investeringen verbeteren, maar die bedrijven zullen onder kapitalistische omstandigheden dan een voortdurend groeiend beroep op de kollektieve middelen moeten doen.

En als dan de werkgelegenheid niet verbetert ondanks al het ingepompte geld wordt er voorgehouden dat we moeten leren leven met werkloosheid door "mentaliteitsverandering t.o.v. het arbeidsethos" en worden voortgezette bezuinigingen op ontwikkelingsmogelijkheden van mensen ideologisch versluierd met "afstoten van onderwijs en welzijnswerk dat niet aansluit op de maatschappelijke behoefte".

DE VERDEDIGING VAN DE KOLLEKTIEVE VOORZIENINGEN.

De werkers in onderwijs, gezondheidszorg, welzijnswerk en cultuur zijn zich veelal niet bewust dat de voorzieningen waarin zij werken niet zijn ontstaan voor de belangen van de arbeidersklasse, maar dat de heersende klasse ze heeft toegestaan uit eigenbelang: gekwalificeerde, gezonde en uitgeruste arbeiders, die de bestaande maatschappelijke verhoudingen als "natuurlijk" leren zien. Bij de daadkrachtige verdediging van de kollektieve voorzieningen door de werkers zelf speelt dit gebrek aan politiek inzicht en klassebewustzijn een negatieve en demoraliserende rol.

De verdedigers van de strijdkultuur zijn eerst gekonfronteerd met direkte politieke aanvallen op de subsidies en werkmogelijkheden van de strijdkultuur. In de laatste tijd wordt de aanval uitgebreid met "politiek waardevrije" argumenten: noodzakelijke bezuinigingen en herstruktureringen. Daarbij zal getracht worden de strijdkultuur en de officiële cultuur tegen elkaar uit te spelen, want ook de officiële cultuur zal in haar werkmogelijkheden beknót gaan worden.

Dit tegen elkaar uitspelen van "progressieve" en "conservatieve" voor-

zieningen valt ook waar te nemen in welzijnswerk, gezondheidszorg en onderwijs.

Als de strijdkultuur en haar verdedigers zich inzetten voor de belangen van de werkende klasse als totaal, dienen ze dan ook de werkgelegenheid te verdedigen van kulturele werkers, die zich in hun werk (nog) niet op de klassestrijd oriënteren? Deze strategische vraag is door het Landelijk Komitee voor Politieke Vorming en Actie en door het Kultureel Front positief beantwoord door mee te werken binnen het Anti Cultuur Rem Comitee Nederland. Naast het werk aan de direkte verdediging van de belangen van alle kulturele werkers dient er dan ook gewerkt te worden aan de ontwikkeling van een anti-kapitalistisch bewustzijn wil van een dergelijke brede verdediging ook op langere termijn politieke kracht uitgaan. Eenmalig opbloeiend en weinig politiek-bewust verzet van kulturele werkers zal snel genegeerd worden.

Werk in uitvoering met persiflage op Toppop

DE AANVAL OP HET POLITIEK VORMINGSTEATER.

Het meest spektakulair zijn tot nog toe de aanvallen geweest die werden uitgevoerd op de groepen, die als politiek vormingsteater een onderdeel van de strijdcultuur vormen; ze werden afgeslagen omdat zowel publiek als kollega's massaal weerstand boden. De subsidiëring van Proloog en GLTwee werd tot 1 september 1976 veilig gesteld. Ondertussen kwam het ministerie met een discussienota toneelbestel en een nota over het vormingstoneel. De voorlopige "beleidsopzetten" waren duidelijk: een beheersstructuur met afschuiving van financiële verantwoordelijkheden voor jeugd- en "klein repertoire toneel" naar lagere overheden op termijn van het "vormingstoneel": met name op Proloog, GLTwee en de Nieuwe Komедie zou 30% bezuinigd worden.

Door kunstenaarsvakbonden, Raad voor de Kunst, en het publiek van het politiek vormingsteater is daartegen geprotesteerd; van de "beleidsopzetten" is geen stuk heel gelaten. Het ministerie werkt nu aan een definitief toneelbestel dat in het najaar van 1976 in het parlement behandeld zal worden. Ondertussen nadert de datum 1 september 1976. Wat gaat er na die datum met de subsidiëring van GLTwee, Proloog en de Nieuwe Komедie gebeuren? Het GLTwee heeft nog niets vernomen; Proloog hoorde niet meer dan een telefoontje dat de minister de intentie heeft om nog een seizoen te subsidiëren; de Nieuwe Komедie werd eerst door het ambtelijk apparaat gedwongen in te krimpen tot 21 man, maar kreeg na een gesprek met de minister toch 28,5 man toegestaan, maar het subsidiebedrag werd niet genoemd. De Raad voor de Kunst heeft over alledrie positief geadviseerd, maar het ministerie "is er nog niet uit".

KONKLUSIES.

De aanval op het politiek vormingstheater, in de grond politieke censuur op de ontwikkeling van anti-kapitalistisch bewustzijn, is een onderdeel van de aanval op de kollektieve voorzieningen en het levenspeil van de werkende klasse.

De strijd voor het voortbestaan en de uitbreiding van de strijdcultuur kan alleen succesvol worden gevoerd met de politiek bewuste steun van het publiek.

Die strijd vereist een voortdurend analyseren van de rol van de staat in de kapitalistische maatschappij en haar reactie op de economische omstandigheden die door het kapitalisme worden veroorzaakt.

De uitbouw van een anti-kapitalistisch bewustzijn bij brede lagen van de werkers in de kollektieve voorzieningen is noodzakelijk voor een krachtig verzet tegen de aanslag op de kollektieve voorzieningen.

De strijd voor het voortbestaan en de uitbreiding van de strijdcultuur is dus een onderdeel van het dagelijkse werk van de strijdcultuur.

Korner 't mannetje.

Proloog en publiek.

DE BARST en het DORDTUNTER LEHRLINGSTEATER: zuivere arbeidersamateurs die hun teaterarbeid als logisch verlengstuk van hun politiek werk beschouwen (zie voor de Barst elders in dit nummer een interview).

En tenslotte van de buitenlandse groepen het TEATRO POPULAR CHILENO: zij beeldden de obsessie van de fascistiese onderdrukking en van de martelingen uit: een emotionele uitbarsting, vol verbittering, door spelers die het zelf aan den lijve hebben ervaren (zie het interview elders in dit nummer).

Niemand onder de toeschouwers heeft alles kunnen zien - toch hebben allen niet alleen de inhoudelijke, maar ook de kwantitatieve uitbreiding gevoeld. Niet alleen van de internationale groepen, maar ook van de Nederlandse.

We hoeven hier niet uitgebreid in te gaan op SATER, PROLOOG, GLTwee, DE NIEUWE KOMEDIE of de VOLHARDING. Zij zijn voldoende bekend, zijn ervarener. Zij toonden slechts een klein deel van hun werk, waarin bij allen duidelijk werd dat ze fervent op zoek zijn om hun fundamenteel standpunt "de arbeidersstrijd steunen", ook in veelzijdiger vor-

men uit te drukken. Bovendien tekenen zich genuanceerdere politieke verschillen tussen hen af, die straks het kulturele debat over hun werk een politiekere diepgang zullen geven.

Bij de nieuwe groepen toonde vooral WERK IN UITVOERING dat zij een nieuwe wind in deze discussie willen doen waaien. Pop muziek en vari-
été (de kunstvormen waarmee het proletariaat het meest gekonfronteerd wordt) worden omgezet in hun tegendeel: van beroezing wordt het ontwakende strijd tegen de maatschappelijke wanorde van het kapitalisme.

De VOORTZETTING vertoonde zich voor het eerst - nog aarzelend, meer verklarend - maar met een helder scenisch beeld: Politiek discussie-teater, vormingsteater, jammer genoeg wat weinig spektakulair voor die reusachtige ruimte (wat trouwen voor meer groepen een handicap was).

Opmerkenswaard waren de muzikale groepen, de filmgroepen en niet te vergeten de kollektieven die de "strijdbare wandversiering" verzorgden. Popgroep BOTS is een echte stap voorwaarts in het toegankelijk maken van de strijkkultuur bij vele jonge arbeiders. Hun muzikaal gehalte is bewonderenswaardig en hun teksten sluiten duidelijk aan bij proletarische ervaringen.

Daarnaast volharden steeds meer koren zoals het STEMPERKOOR, SOLIDAIR en nu ook MUZIEKGROEP OVERLAST in het kollektief uitwerken van arbeiderliederen. MORGENROOD maakt duidelijk school.

JORIS IVENS kon werkelijk als aanvoerder van een linkse Hollandse filmschool beschouwd worden. Het AMSTERDAMS STADSJOURNAAL, de KRITISCHE FILMERS, POLKIN willen hun films opbouwen met het publiek, met de maatschappelijke groepen waarvoor ze bedoeld zijn. Dit medium heeft zonodig nog grotere soepelheid dan teater en kan sterk aansluiten bij de kulturele gewoonten van de arbeidersklasse. Ivens heeft in zijn hele carrière het voorbeeld gegeven: zoek de revolutie op waar ze ontstaat, niet iedereen ziet ze, de filmkamera kan er achteraan, kan open-barend, onthullend werken.

Tenslotte waren er in Utrecht 2 akademies voor beeldende kunst aanwezig. Op eigen initiatief hebben studenten van ARTIBUS uit Utrecht en van de Akademie uit den Bosch tematisch aansluitende wandschilderingen

AANGESLOTEN GROEPEN

AKTIVEREND VOLKSTHEATER
de Roy van Zuidewijnlaan 8
Breda 01600-45078

AMSTERDAMS STADSJOURNAAL
Oude Waal 8
Amsterdam 020-67856

KICK KULTUREEL INFORMATIE CENTRUM
Keizerstraat 38
2000 Antwerpen 031-316323

POLKIN
Nieuwe Prinsegracht 78
Amsterdam 020-250840

ARBEIDERSKOOR MORGENROOD
Meikeverstraat 23A
Rotterdam 010-139694

DE NIEUWE KOMEDIE
Westduinweg 230
Den Haag 070-547104

DE LEERLING
Van Leeuwenhoekstraat 80
Den Haag

DISKUS
Goevernestraat 133
Rotterdam 010-363473

GROEP MEN
Armand Reusensplein 9
2130 Brasschaat 031-517963

GROOT LIMBURGS TONEEL II
Capucijnengang 6
Maastricht 043-17764

HET TROJAANSE PAARD
Sterstraat 26
2000 Antwerpen 031-397739

INTERNATIONALE NIEUWE SCENE
Orgelstraat 2A
2000 Antwerpen 031-319195

KARGADOOR OPEN JONGERENCENTRUM
Oude Gracht 36bis
Utrecht 030-310377

KONSUMENTENTONEEL
Bevrijdingsstraat 22
Wageningen 08370-11995

KRITISCHE FILMERS
Postbus 1157
Breda 076-139324

PROLOOG
Willemstraat 72
Eindhoven 040-510236

SATER
Heintje Hoeksteeg 8
Amsterdam 020-241887

SOCIALISTISCH KOOR TILBURG
Prof. Cobbenhagenlaan 516
Tilburg

DE LONT
p/a Van Holsbeek
Eendrachtstraat 74
9000 Gent

TREFSENTRUM POSJET
Academielaan 9
Tilburg 013-681269

VUILE MONG EN ZIJN VIEZE GASTEN
Rostraat 2
9930 Zomergem 091-728245

WERK IN UITVOERING
Radijsstraat 5A
Groningen

OKTOPUS
Keizersgracht 138
Amsterdam 020-238195/243147

HET VRIJE CIRCUIT
Utrechtsedwardsstraat 72.^{II}
Amsterdam 020-251836

R E D A K T I E
Palingstraat 5
Eindhoven 040-24165

Waterloostraat 63
2600 Berchem 031-394489

S E K R E T A R I A A T
Nicolaas Witsekade 19/3 Amsterdam

KULTUREEL FRONT
TIJDSCHRIFT
verschijnt dreimaandelijks
Derde jaargang
Nr 7
mei 1976

Verantwoordelijke uitgever :
M. Van Kerkhoven
Waterloostraat 63
26000 Berchem
BELGIE